

DÁTUM

I/122.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

SZABADELVÜ
POLITIKAI
NAPILAP

Az egyetlen tisztességes alternatíva

A szuverén Erdély

Minden erdélyinek, románoknak, magyaroknak, németeknek, zsidóknak és más nemzetiségűnek racionális igénye és elidegeníthetetlen joga van egy olyan megoldáshoz, amely kulturális és erkölcsi értékeivel együtt a létét is biztosítani tudja történelmileg hosszú távon.

A megoldásnak biztosítania kell, hogy az együtt élő nemzetiségek semmi olyan intézkedést vagy intézkedési kísérletet ne tehessenek, ami egymás megsemmisítésére vagy az erőszakos beolvasztására irányul. Ez csakis akkor valósulhat meg, ha az együtt élő nemzetiségek között fennáll, számbelileg is, az arányok viszonylagos egyensúlya, ami csak Erdély keretein belül képzelhető el.

Történelmileg hosszú távon az Erdélyben évezredek hagyományokkal együtt élő etnikumok létét csak egy önálló szuverén Erdély tudja biztosítani, amely egyúttal GARANTÁLNÁ:

— az állampolgárok tényleges jogegyenlőségét, nemzetiségre, fajra, politikai beállítottságra, vallásra való tekintet nélkül;

— a békés egymás mellett élést az évezredek, közös hazában;

— a hivatalos háromnyelvűséget (román, magyar, német) minden korlátozás vagy korlátozási kísérlet nélkül;

— az anyanyelvi oktatást, minden szinten;

— a nacionalizmus és sovinizmus elemeiben való kizárást, ápolva minden együtt élő nemzetiség egymásravaltságának, kölcsönös tiszteletbentartásának és megbecsülésének eszméjét;

— a tényleges vallásszabadságot;

— minden békésen együtt élő nemzetiség egyéni és kollektív jogát az anyanemzettel való kapcsolat fenntartásához, ápolásához;

— tényleges és arányos képviseletet az államhatalmi és a végrehajtói szervekben;

— területi igények formálásának a kizárását mind a Magyar Népköztársaság, mind a Román Szocialista Köztársaság részéről.

Azt a jogos igényt, amely garantált rendezést biztosít a romániai 2,5-3 millió magyar, német, zsidó és más nemzeti kisebbség számára nem lehet elvitatni, mert létük vált kérdésessé a mindenkori román vezetés diszkriminatív, nacionalista és az erőszakos beolvasztásra irányuló politikai praxisa miatt. Történelmi tényekkel minden kétséget kizáróan igazolható, hogy a Trianon után expanzióval szerzett területeken Románia nem tudta, de nem

is akarta biztosítani az évezredek erdélyi hagyományokat. Tudománytalan, dogmákra és előítéletekre épülő, az objektivitás követelményeit mellőző történetírással a magyarságot még a történelmetől is megfosztotta, megfestve bennük a mindenkori ellenségképet. Az állampolitika szintjére emelt nacionalizmus és sovinizmus, de elsősorban magyarellenesség „erkölcsi” alapot biztosít a román vezetés számára a nemzet homogenizálásának érdekében tett intézkedések foganatosítására, amely pártprogramként szerepel immár másfél évtizede a román társadalom előtt.

A román „Erdély-politika” közel másfél évszázados folytonosságát figyelembe véve bizonyítható, hogy a jelenlegi román vezetés csak minőségileg különbözik az előzőktől, ami azt jelenti: egy jövőbeli vezetés sem tudja majd biztosítani az Erdélyben élő nemzetiségek fennmaradását, békés egymás mellett élését valamint szabadságát. Ismerve a román nemzetiségpolitika lényegi determináltságát, a közép-európai béke, az Erdélyben élő magyarság, valamint a többi nemzeti kisebbség sorsa iránti felelősségtől áthatva, nem tekinthetők elégségeseknek és célszerűeknek az eddigi intézkedések az őket ért sérelmek orvoslására.

A román kormányok a korábbi ígéretekkel ellentétben hét évtizeden át makacsul elzárkóztak az erdélyi népek autonómiájának biztosítása, a Wilson amerikai elnök által javasolt, sőt követelt nemzeti önrendelkezés elvének gyakorlati érvényesítése elől. Az önálló, szuverén Erdély, amely Kelet-Európa Svájcja lehetne, ahol otthonra találna minden román, magyar, német, zsidó és más nemzetiség, nem jelentene egyebet, mint az Egyesült Nemzetek Szervezetének Alapokmánya által az 1. cikk 2. pontjában rögzített önrendelkezési jog elvének gyakorlati érvényesítését.

Dr. Kreczinger István

„Évtizede nem volt ilyen tartós hiány...”

Só még van, cukor még nincs

A mai cukor-, étolaj- és margarinhiányos időkben Baranya megye ellátása ugyancsak kiélezett helyzetbe került. Ennek oka, hogy déli szomszédunknál tombol (az 1000 százalékhöz közelít) az infláció, így

soha nem látott mértékben megnőtt a jugoszláv bevásárlóturizmus, s az ebből fakadó gondok az országos ellátási problémákat súlyosbítják. Tény, déli

folytatás a 3. oldalon

Grósz Károly nem erőnyerő

(Töprengés a 4. oldalon)

Élveboncolás vasárnap?

(Interjú a 3. oldalon)

A BNV: világra tárt kapu

Harminckét ország és Tajvan 1700 kiállítójának részvételével pénteken a kőbányai vásárvárosban megnyílt a 90. Budapesti Nemzetközi Vásár, a fogyasztási cikkek szakkiállítás.

Az ünnepélyes megnyitón Medgyessy Péter miniszterelnök-helyettes mondott beszédet. Hangsúlyozta: a mostani vásár olyan tükröz, amely mutatja a magyar gazdaságban bekövetkezett változásokat. A BNV-n is látható a mind határozottabban körvonalazódó piac, a vállalkozószellem és a magánkezdeményezés megjelenése.

A magyar kormány olyan reformprogramot kíván megvalósítani, amely 2-3 év alatt kiépíti a fejlett országok jóléti társadalmának és piacgazdaságának alapintézményeit. Ez várhatóan hozzájárul a pazarlás megszüntetéséhez, a szűkös erőforrásokkal történő ésszerű gazdálkodáshoz. Nem a tulajdont, nem a magánvagyonot kell korlátozni — fejtette ki a miniszterelnök-helyettes —, hanem annak társadalmilag káros hatását. Az elkövetkezendő 2-3 évben sokasodnak a tulajdonformák, szabad teret kapnak a magánkezdeményezések, várhatóan a külföldi tőke az eddiginél nagyobb arányban vesz részt a magyar gazdaság fejlesztésében. A kereskedelmi kapcsolatokat a szocialista országokkal is a konvertibilis elszámolás alapjaira kívánjuk helyezni. A kelet-európai katonai szerződéshez való tartozás nem jelenthet sem gazdasági elzárkózást, sem politikai uniformizálódást.

Tartósan javul a konvertibilis áruforgalom egyenlege; most már második éve 500-600 millió dollártöbblet valószínűsíthető. S mindezt nem kicsinyes importtakarékosági intézkedé-

sekkel, hanem bővülő exporttal és javuló külpiaci versenyképességgel érte el a népgazdaság. Bejelentette, hogy a liberalizált módon importálható termékek aránya jövőre eléri a 60 százalékot, 1991-re pedig várhatóan 80 százalékra emelkedik.

Az exportteljesítmények növekedését nagyrészt a kis- és középvüzetemek adják. Ugrásszerűen gyarapszik az új vállalkozások száma: az év első felében több mint 1700 új cég, többségében kft és részvénytársaság alakult. Már éreztetni hatását a vegyesvállalati szabályok liberalizálása is. Magyarországon alapított vegyesvállalatot például: a Montedison, a Schlumberger, a Generali.

Emellett tárgyalások folynak olyan világcégekkel is, mint az Opel Művek és a General Electric. Ahhoz azonban, hogy a gazdaságban a kívánatos fejlődés mihamarabb bekövetkezzék, szükséges az úgynevezett „24-ek” — a világ fejlett országainak — bátorító támogatása, ami garanciát és ösztönzést jelent a külföldi magántőke magyarországi befektetői számára. A kormányzat számít arra, hogy lényegesen enyhülnek azok a hátrányos megkülönböztetések, amelyek a magyar exportöröket érik a nyugati országok piacain.

Reformjaink ma már visszafordíthatatlanok — mondotta a miniszterelnök-helyettes. A gazdaságpolitikai intézkedések hatására belátható közelgőbe kerültünk a forintvaluta korlátozott konvertibilitásához is.

Medgyessy Péter végezetül bejelentette: olyan privatizációs törvényjavaslat készül, ami világossá teszi a tulajdoni viszonyokat és biztosítja az állami vagyon védelmét a társadalmi érdekek összhangban. A kormányzat egyidejűleg csökkenti a bürokratikus túlszabályozást.

Az ünnepélyes megnyitó után a vásár vendégei körsétát tettek a BNV-n.

Már a vásárnyitás napján több kiállító sajtótájékoztatót tartott. A Borsodi Vegyi Kombinát vezetői elmondták: a cég a közelmúltban rész-

folytatás a 3. oldalon

Japánban úgy tudják:

(Három részre) szakadt MSZMP lesz?

Az MSZMP októberi kongresszusán a párt nagy valószínűséggel három részre szakad — írta pénteken a Nihon Keizai Simbun, Japán vezető gazdaságpolitikai napilapja Bihari Mihály politológus véleményét tolmácsolva, aki a lap tudósítójának adott interjúban kifejtette, hogy várhatóan egy szociáldemokrata típusú és egy szocialista párt válik ki az MSZMP-ből, amelynek csak a marxista-leninisták maradnak majd a tagjai. A politológus az újság tudósítója szerint azt is valószínűnek tartja, hogy az így megmaradó MSZMP nem jut parlamenti székhez. Ami az ország társadalmi berendezkedését illeti, Bihari Mihály szerint a lakosság döntő többsége szociáldemokráciát akar. Az ország elnevezése az új alkotmány tervezete szerint valószínű, hogy Magyar Demokratikus Köztársaság lesz, annak ellenére, hogy az MSZMP egyes körei kifogásolják a szocialista jelző kihagyását.

Jelenleg olyan erőszakmentes, csendes forradalom megy végbe Magyarországon, amelyet két évvel ezelőtt álmodni sem mertünk volna — idézte a szerző a befolyásos politikust,

aki szerint a Szovjetunió nem avatkozik be a magyar belügyekbe. „Ha ezt mégis megtenné, akkor a peresztrojka és a glasznosztj összeomlana” — mondta Bihari Mihály. Sokkal nagyobb gondot okoz a csehszlovák és román reagálás a magyar reformokra — tette hozzá. Azonban annak a véleményének is hangot adott, hogy egy-két éven belül szükségszerűvé válik ebben a két országban is a gyors változás. A Varsói Szerződés szervezetéből éppen azért nem célszerű kilépni, mert a magyar határ mentén Románia haderő-összevonást hajtott végre. Amíg Magyarország a VSZ tagja, addig nincs ok aggodalomra — idézte a japán lap Bihari Mihály véleményét.

A Nihon Keizai Simbun péntek esti kiadása pedig a köztársasági elnök választásának november 25-re történt kiírásáról számol be.

Az írás valószínűnek tartja Pozsgay Imre sikerét, és kommentárjában ehhez azt a meglátást fűzi, hogy ha az ellenzék elfogadja az MSZMP jelöltjét köztársasági elnöknek, abban az esetben valószínű, hogy igényt tart a miniszterelnöki posztra.

Rénes eset az USA-ban

James Baker amerikai külügyminiszter azt javasolta szovjet kollégájának, Eduard Sevardanadznak, hogy soron következő találkozásukat a változatosság kedvéért ne Washingtonban minisztériumi, vagy nagykövetségi szalonokban rendezzék: utazzanak el inkább a friss levegőre, ahol egy másfajta Amerikát láthat a vendég, mint a fővárosban, vagy New Yorkban.

A vendégnek nem volt kifogása, így a kormánygépjármű csütörtökön este Washingtonból vagy 3000 km-t repült a két miniszterrel, az északnyugati, vadregényes Wyoming államba, amely leginkább lakott tája az országnak: csaknem három Magyarországnyi területen alig félmillió ember él. Köztük maradék indiánok, akikről az állam neve is származik: „Változó hegyek és völgyek” a szó jelentése. Az oly maradinak tartott „Vad”-nyugaton Wyoming államban az

Egyesült Államok történetében először adtak a nőknek választójogot (száz éve), először választottak női kormányzót (1925-ben), és Jackson városi tanácsa csupa nőből állt — 1920-ban...

A szovjet és az amerikai politikusokat a rénszarvasok, friss, őszi levegő és — talán — némi friss hó is várja, az első már két hete lehullott a Teton-hegységben. Az egészséges, nyugodt környezet mellett a helyszín egyik előnye, hogy a biztonságról hasonlíthatatlanul könnyebb gondoskodni, mint a városokban: a nemzeti parkban csak egy-két faház van, azok adnak majd otthont a tárgyalásoknak.

E módszerrel a Baker által nem különösebben kedvelt újságírók több száz fős hadát is távol lehet tartani, ok a jacksoni sajtóközpontból lesketik a rénszarvasok és diplomaták erdejéből érkező híreket.

Magyar oktatásügy

Szomorú helyzetünk Szlovákiában

Konkrét adatokra hivatkozva bírálta a szlovákiai magyar nemzetiségi oktatás helyzetét Sidó Zoltán, a CSEMA-DOK elnöke. A tanácsokkal és a nemzetiségek ügyeivel foglalkozó szlovák parlamenti bizottság csütörtöki pozsonyi ülésén, amelyen egyebek között a nemzetiségi fiatalokkal kapcsolatos új politikai koncepcióról volt szó, a meghívott vendégként felszólaló Sidó Zoltán elmondta, hogy az ezredfordulóig ezerháromszáz magyar pedagógusra lenne szükség a csehszlovákiai magyar nemzetiségi iskolákban. A csehszlovákiai nemzetiségi pedagóg-

usképzés jelenlegi állapota azonban ezt nem teszi lehetővé — hangsúlyozta.

Felhívta a figyelmet arra is, hogy a magyar elemi iskolások 24,6 százaléka, a gimnazisták 24, a szakközépiskolások 32,8 és a szakmunkás tanulók 65,5 százaléka nem jár magyar tanítási nyelvű iskolába. Sidó Zoltán annak a reményének adott hangot, hogy a fiatal nemzedékről való gondoskodás új koncepciója hozzájárul majd a nemzetiségi oktatás problémáinak a megoldásához.

HETI ESEMÉNYKRÓNIKA szeptember 16. — szeptember 22.

Szeptember 16. szombat — Münchenben megkezdődött a hagyományos sörfesztivál, az Oktoberfest. — Dél-koreai látogatásra hívták meg Lech Walesát, a lengyel Szolidaritás elnökét.

Szeptember 17. vasárnap — Giulio Andreotti olasz miniszterelnök villám-látogatást tett Jugoszláviában. — Első alkalommal kezdett hivatalos látogatást az NSZK-ban India elnöke.

Szeptember 18. hétfő — Magyarország és Izrael felújította diplomáciai kapcsolatait. — A LEMP Központi Bizottsága először ült össze azóta, hogy a lengyel párt kikerült a hatalomból. — Jichak Rabin izraeli védelmi miniszter Kairóban tárgyalt. — Japánba utazott Margaret Thatcher brit kormányzó.

Szeptember 19. kedd — Nemzeti Megmentés Frontja néven új ellenzéki szervezet jelentkezett Romániában. — Megnyílt az ENSZ Közgyűlésének 44. ülészaka. — Szöulba érkezett Dan Quayle amerikai alelnök. — Hans-Dietrich Genscher nyugatnémet külügyminiszter Kulcsár Kálmán igaz-

ságügyi miniszterrel tárgyalt Bonnbán. — Az Iszlám Dzsihad elnevezésű szélsőséges szervezet Csád felett felrobbantotta az UTA francia légitársaság egyik DC-10-es utasszállító gépét.

Szeptember 20. szerda — Moszkvában befejeződött az SZKP Központi Bizottságának nemzetiségi kérdéssel foglalkozó kétnapos ülése, amely személyi változásokról is döntött. — A kelet-európai reformországok nyugati támogatásáról tárgyalt Bonnbán a nyugatnémet és a brit külügyminiszter. — Beiktatták hivatalába Frederik Willem de Klerket, a Dél-Afrikai Köztársaság új elnökét.

Szeptember 21. csütörtök — George Bush amerikai elnök fogadta Eduard Sevardanadze szovjet külügyminisztert. — Megkezdődött a vietnami csapatok kivonása Kambodzsából. — Az NDK hatóságai elutasították az Új Fórum elnevezésű alternatív szervezet engedélyezését.

Szeptember 22. péntek — Amerikai—szovjet külügyminiszteri találkozó kezdődött a Wyoming állambeli Jackson városban.

A VILÁG HÍREI

— **A magyar–jugoszláv–osztrák határon húzódó biztonsági és együttműködési övezet létrehozására tett magyar javaslat bátorító és jó hír első sorban Magyarországra, de szomszédai és a világ számára is** — jelentette ki a jugoszláv külügyminisztérium szóvivője.

— **Lemondott tisztségéről Monica de Greiff, Kolumbia igazságügyi minisztere.** Az elmúlt időszakban többször halállal fenyegették meg őt és hároméves kisfiát a kolumbiai kábítószermaffia vezetői.

— **A Mekkában csütörtökön** kivégzett kuvaiti sírták az ítéletvégrehajtás előtt adott televíziós nyilatkozatukban azt mondták, hogy Irántól kapták a robbanóanyagot, és irániak képezték ki őket. A kuvaitiak az idei mekkai zarándoklat idején elkövetett pokolgé-

pes merényletek végrehajtásáért ítélték halálra.

— **Corazon Aquino, a Fülöp-szigetek elnökszonnya riadókészültséget rendelt el a fővárosban állomásozó katonai egységeknek.**

Az elmúlt napokban számos pokolgépes merényletet követte el Manilában, s ezek során két személy életét veszítette, tizennégy megsebesült. Olyan híresztelések kaptak lábra, hogy újabb államcsíny készül Corazon Aquino asszony hatalmának megdöntésére.

— **Jimmy Carter volt amerikai elnök Managuából hazatérve csütörtökön tájékoztatta Bush elnököt a jövő év elejére tervezett nicaraguai választások előkészületeiről.** Úgy vélekedett, hogy tisztességes választásokra lehet számítani.

— **Mihail Gorbacsov a legmerészebb és legbátrabb vezető, aki valaha is a Szovjetunió élén állt** — a kommunizmus ma nagyobb fenyegetés a Nyugatra, mint bármikor azelőtt. Ezzel az üzenettel indult pénteken Margaret Thatcher brit miniszterelnök-asszony Tokióból Moszkvába, hogy ott a szovjet államfővel találkozzék.

— **Egyre nagyobb nyomás nehezedik a prágai kormányra, hogy eddigi álláspontján változtatva emberiességi megfontolásból saját maga tegyen lépéseket a prágai nyugatnémet nagykövetségen tartózkodó több mint 500 NDK-állampolgár ügyének megoldására.** A prágai kormány mindaddig elzárkózott attól, hogy be nem avatkozási politikáját feladva tevékenyen részt vegyen az NDK-állampolgárok ügyének megoldásában.

A bizalom Bécsben

A helsinki folyamat harmincöt államának Bécsben folyó bizalom- és biztonságserősítési tárgyalásain a magyar küldöttség vezetője, Meiszter Dávid nagykövet üdvözölte a semleges és el nem kötelezett országok nemrég beterjesztett közös javaslatát. Rámutatott: az ebben az okmányban foglalt intézkedések alkalmasak arra, hogy jelentősen kibővítsék az 1984–86. évi stockholmi konferencián elfogadott és jelenleg érvényben lévő bizalomserősítési megállapodást.

Mivel a másik két államcsoport tagjai, a Varsói Szerződés és a NATO országai már előzőleg beterjesztették a javaslataikat, a „harmincötök” tárgyalásain megkezdődhetnek az érdemi eszmecsere a bizalomserősítő intézkedések széles körét felölelő megegyezésről.

A megegyezés értékesen egészítheti ki azt az európai leszerelési megállapodást, amelyet a másik bécsi fórumon, a VSZ és a NATO tárgyalásain kívánnak kidolgozni — állapította meg a magyar küldöttség vezetője.

A BNV: világra tárt kapu

folytatás az 1 oldalról

vénnyársasággá alakult. Alaptőkéje 2,1 milliárd forint, amelyhez több külföldi partner összesen 15 millió dollárral járult hozzá. Az átalakulástól a BVK azt várja, hogy tovább növekszik jövedelmessége, bővül bel- és külföldi megrendelőinek köre. Bár a cég az idén mintegy 100 millió dollár értékű terméket exportál a tőkés országokba, igen fontosnak tartják a kapcsolatok szélesítését a KGST-partnerekkel. Az idén a Szovjetunióban például 8 új kereskedő és termelői vállallattal alakították ki együttműködést. Úgy ítélik meg, hogy az ilyen típusú partnerkapcsolatok számukra a következőkben is kifizetődnének.

Az Orion sajtótájékoztatóján bejelentették: rövidesen forintért is megkezdik az NSZK—magyar vegyesvállalatunk által forgalmazott többféle világmárkás híradástechnikai cikk árusítását. Ilyen üzletet nemcsak a fővárosban, hanem több vidéki város-

ban is létesítenek. Az Orion vezetői azt is közölték, hogy áruválasztékuk tovább bővül, a dél-koreai Samsung céggel létesített vegyesvállalat 1990-ben 80 ezer televíziót gyárt. Két éven belül évi 300 ezer készüléket készítenek majd.

A Videoton 15 vállalatát a katonapolitikában bekövetkezett változások, a pénzügyi kormányzat jövedelememelési politikája, a rubel leértékelése kritikus pénzügyi helyzetbe hozta — mondotta sajtótájékoztatóján Baráth Csaba vezérigazgató-helyettes. Mégis sikerült talpon maradniuk, elsősorban a műszaki fejlesztés gyorsításának eredményeként.

A gazdaságos termelésre hároméves programot dolgoztak ki, ez idő alatt el kívánják érni az évi félmillió készülék előállítását. Szombaton és vasárnap közönségnapokat tartanak a BNV-n, hétfőtől délelőttőlként a szakmai rendezvényekre kerül sor.

Emlékezzünk 1956-ra!

A Kaposvári Ellenzéki Kerekasztal tagszervezetei felhívással fordulnak a város, Somogy megye és az innen elköltözött lakossághoz, hogy az 1956-os forradalom kaposvári, Somogy megyei eseményeiről írják le emlékeiket; az események, történések felidézésével. Kérjük, hogy aki áldozatokról, azok nyughelyéről tud, közölje velünk. Azok, akik nem kívánják leírni, de elmondanák emlékeiket, szintén értesítsenek bennünket. Az írásokat, jelentkezéseket — nevük, címük feltüntetésével — 1989. október 10-ig kérjük beküldeni az alábbi címre: MDF kaposvári szervezete, 7401 Kaposvár, Pf.: 303. Az összegyűlt anyagból az évfordulóra kiadványt tervezünk megjelentetni.

Fidesz, FKGP, MDF, SZDSZ kaposvári szervezetei

„Évtizede nem volt ilyen tartós hiány...”

Só még van, cukor még nincs

folytatás az 1. oldalról

határátkelőhelyeinken — ami a személforgalmat illeti — a tavalyihoz képest 180 százalékos növekményt regisztráltak augusztus 31-ig. A nyolcvan százalékos ugrás — a vámtisztek esküsznek rá — a jugoszláv bevásárló-turizmus növekedésének köszönhető...

A fentiek figyelembevételével — no meg azért, mert panaszok özöne zúdult rájuk — a Baranya Megyei Tanács illetékesei egy sajtótájékoztatót hívtak össze a kedélyek megnyugtatósára. Nos, a megnyugtatótatás nem minden téren sikerült.

A Baranya Megyei Fűszért képviselője, Markó Józsefné elmondotta, hogy egyáltalán nem optimista a jövőbeni ellátást illetően. A tendenciák ugyanis azt mutatják, hogy ha meg is jelenik a hazai gyártású cukor az üzletekben, hosszú időnek kell még eltelnie addig, amíg — úgymond — stabilizálódik a piac. Ez a véleménye ellenében áll a MÉM illetékeseivel, akik — ugyancsak a sajtótájékoztatóon hallhattuk — „napokra” teszik a helyzet javulását. Markóné véleményét erősítette a Baranya Kereskedelmi Vállalat osztályvezetője, Szendrői Tibor s hozzáfűzte: „Tizenegy éves praxisomban soha nem fordult még elő ilyen tartós

hiány cukorból, étolajból és margarinból...”

Kovacsics Iván, a Somogy-Tolna-Baranya Megyei Vám- és Pénzügyőrség főhadnagya szerint a „jugók” nem is annyira a cukrot viszik mostanában, hanem a füstölt húsárut, élelmiszert, a szárzajtát, a sajtot. Mindenből persze csak annyit, amennyi nem minősül kereskedelmi mennyiségnek (és amelynek megfelelő értékű konvertibilis valuta beváltását tudják igazolni).

Ez utóbbi megítélése részben szubjektív alapon történik, kisebb tételekből — száz forint egyedi értékig — úgy öt-tíz darabot engedélyeznek, a többi „visszacirkulál” a siklósi üzletekbe... Bíró László, a Konzum Rt. elnök-igazgatója szintén a bizakodóbb kereskedők közé tartozik. A napokban is vár 500 katonai étolajat, de nem a Fűszértől, hanem „egy cégtől, amelynek nem a fő profilja az élelmiszer-kereskedelem...” A hiány piac sajátossága ez, áru tulajdonképpen van — csak nem mindenkinek... Igazán nem pánikkeltési szándékkal mondták a tájékoztatók, hogy a tavalyit lényegesen meghaladja már eddig is a rizs, a bors és különösen a só forgalma, de ezekből az árucikkekből nem kell hiányra számítani. Higgyük el nekik.

Léko Sándor

Holnap századszor

Vasárnapi újság

Jubileumi beszélgetés Győri Bélával az élveboncolás felelősségéről

Majd két esztendeje, hogy a Kárpát-medence magyarok rádióhallgatóiból néhány százezren vasárnap sem alszanak sokáig, hanem már hajnali hatkor megnyomják a Kossuth Rádió bekapcsológombját, hiszen kezdődik a Vasárnapi Újság. A szerkesztőség vezetője Győri Béla, akihez a Magyar Rádió három másik szerkesztője csatlakozott; Győrffy Miklós, Király Edit és Rapcsányi László. A Vasárnapi Újság tükröt tart az ország elé, sőt felkavar, élveboncol. A csendes hétfégi reggelen, amikor érkezésünk van az elmélyült rádióhallgatásra, megszólal Győri Béla és csapata, s azóta e csendes vasárnap reggelek elmélyülteké válnak. Holnap reggel hatkor megkezdődik a századik adás. A jubileum alkalom arra, hogy beszéljünk Győri Béla felelős szerkesztővel éppen a felelősségről, amit ez az országot felkavaró műsor igényel.

— A felelősségtudat — mondja Győri Béla — a műsor első adása óta nyomaszt: milyen mértékben szabad nekünk azt tenni, amit egyvégtében tesszünk, hogy elevenen boncolunk. Erre azt az egyetlen mentséget találok a magam számára: negyven év úgy telt el, hogy elevenen boncolták a saját nemzedékemet és az apám nemzedékét is. Mégis állandóan nyomaszt a felelősség, hiszen képzelje el: 60—70 éves politikus ül a mikrofon előtt, hűvér ember, kezefogunk vele és lélektani értelemben elevenen fel kell őt boncolni, mert egy sor butaságot, sőt egy sor gengszterséget követett el.

— Egyik legutóbbi műsoruk, a Madaras József színművésszel készült beszélgetés is hihetetlen vihart kevert!

— Sok álmatlan éjszakát okozott nekem ez az interjú, mert gondolkodtam, hogy szabad-e ilyen kegyetlenül nekirontani Aczél Györgynek? — De szabad, s kell! Ez a felvétel három héttel készült. Az első változatot meghallgattam s azt éreztem: nem jó. Vissza Madarashoz: ezt meg azt mond el részletesebben! Még mindig nem jó, gyérünk újra! A harmadik változatot már felelősséggel adtam le a műsorba. Rendkívül ellentmondásos hatása lett, hiszen Aczél György kultúrpolitikáját az jellemezte, hogy kiváló és kevésbé kiváló művészek, írók egyik felének lakást és mindenféle lehetőséget adott, a másoknak meg semmit. Tisztázzuk: mi nem egy-egy embert akarunk élve boncolni — ahhoz honnét is vennénk a bátorságot! —, hanem a magyar közelmúltat, vagyis saját magunkat is.

— A holnap reggeli századik adás hoz-e valamilyen változást a műsorban, vagy csupán egy dátum marad?

— Hetek óta gondolkodunk, hiszen a korszak, aminek a feldolgozására vállalkoztunk, egyre világosabbá válik. Közben azonban óhatatlanul beáramlik hozzánk egy hatalmas információ-tömeg. Múltkor bejött egy férfi,

egy fegyveres testület tagja, aki szabadidejében vadászik s kérte, nézzünk utána, mi van Kádár János igen értékes és sokféle tárgyiból álló vadászfegyvergyűjteményével. Hiszen Kádár János szenvedélyes vadász volt, s mint az ország első embere, igen sokszor kapott ajándékba remek vadászfegyvert is. En is sok mindent hallottam már erről a gyűjteményről, például, hogy alapítványt létesítenek belőle, mások szerint meghatározott célból külföldön értékesítik. De ma már ezt nem tartjuk közérdekűnek és nem foglalkoztunk vele.

— Ha egyszer kevesebb lesz a történelem ismeretlen folija, a Vasárnapi Újságnak akkor is marad még mondanivalója?

— Igen. Mert eddig a történelemnek a társadalomra gyakorolt hatását vizsgáltuk, ezentúl pedig a magánéletre gyakorolt hatását elemezzük majd. Vagyis lassan elhatárolódnak a politikai történelemtől, amely egyébként tapasztalataink szerint így vagy úgy, de mindig manipulált történelem.

— Hisz-e abban, hogy az elmúlt negyven évben rosszat is tett emberek önmagukkal készült számvetés révén emberileg megtisztulnak?

— Van aki megtisztul, van aki nem. Dudás István volt államvédelmi határőr főtisztul több száz fős közönség előtt találkoztam Kiskunhalason, a mosonmagyaróvári sortűz ügyében. Őt, az önmaga tisztességes felelősség vizsgálatának mégcsak az árnyéka sem érintette meg. Pedig ha másban nem, abban feltétlenül felelős volt, hogy ő, a parancsnok veszélyhelyzetben elhagyta a rábizott kiskatonákat az úgynevezett „zöldávós határőröket”, de a tisztjeit is és gyorsan elmenekült Csehszlovákiába. Senki sem akarta Kiskunhalason a fejét venni, a közönség méltóságteljesen viselkedett, akár a volt mosonmagyaróváriak tették korábban hasonló helyzetben. Ha csak annyit mond Dudás, és legalább a bajtársainak a gyáva elhagyása miatt, hogy „emberek értsék meg nekem ezzel a nagyon rossz tudattal kell élnem” — a hallgatóság megértette volna ezt az emberi helyzetet. Másfelől pedig az emberi megtisztulást is levéltömeg igazolja. Így fogalmaznak: „Megtévedtem!”, „Becsaptak”, „Keserű lett az életem!”, „Nem így gondoltam!”. E megfogalmazások, vallomások fejezik ki azt a megtisztulást, ami törvényszerűen a társadalom megértését, sőt bocsánatát vonja maga után.

— Hány levelet kapnak?

— A legkülönfélébb tartalmú levelekből havonta általában 800 érkezik, vagyis a közel két év alatt túlhaladhatta a 15 ezret.

Naptárlapjaim

A főtitkár úr selejtezője

Volt egyszer egy német bölcsele, aki a dialektikus és történelmi materialisták által eléggé el nem ítélt módon azt merete írni, hogy minden ember cselekvés mozgatója az akarat, pontosabban a hatalom akarása. Nos, ez a derék bajszos úr jutott eszembe, amikor azt a nagyszerű hírt hallottam, hogy Grósz Károly Nógrádban jelölti magát kongresszusi küldöttné. Ott, ahol a változás csak lábujjhegyen mer beódalogni a magyar moszkoviták állásai mögé, mely állások mögött egytől egyig kiváló férfiak, a magyar és nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő harcosai védik a dolgozó nép hatalmát a likvidátorok és a nyílt ellenforradalmárokkal szemben. Az utóbbiak mivel magunk volnánk, így joggal hihetjük, hogy aki felveszi a kesztyűt ellentünk, az a forradalom jó fia és a hagyományok hű folytatója. Hagyományokkal nincs gond. Eppen e hagyományoknak megfelelően vállalta a megméretést Grósz elvtárs, a fehérterror elleni harcra buzdító exkommiszar. Elhatározta, hogy igenis megmutatja, hogy ha az országban nem is, annak legkisebb megyéjében ő még jelentős közéleti tényező. Megmutatta, s gondolhattuk volna mi hitvány likvidátorok és ellenforradalmárok, de bármilyen sajnálatos, kiváló vezetőnk nem mutatta meg. Amint egy újabb hírből kiderült, legrövidebb korszakunk névadója egy zárt ülésen kapta meg a megfelelő számú voksot. Nem kell túlságosan körmönfont likvidátoroknak lenni, hogy az ülés vélhető forgatókönyvét kitaláljuk: Devcsics elvtárs a munkásmozgalom kiemelkedő harcosa meghívta a legjobb elvtársakat, akik azért, mert ők a legjobb elvtársak, tagjai a megyei párttestületnek. Ezek az elvtársak vagy részt vettek a néphatalom megvédésében, vagy azok válogatták ki őket, akik részt vettek, tehát épp olyanok, mintha részt vettek volna. Nekik lehet mondaní bármít, főként, ha Grósz elvtársról, minden fehérterroristák réméről van szó. Tehát az elvtársak jöttek és megszavazták, hogy képviselje őket Grósz elvtárs az előrehozott pártkongresszuson. Grósz elvtárs pedig képviseli őket körömszaktáig, mert különben veszélyben a néphatalom. Példátlan politikusi élelátás, amivel Grósz elvtárs kitalálta a szavazás rendjét. Van-e realitás politikai tervezés, mint az, ha valaki időben belátja, kire számíthat. A főtitkár maga mögött érezheti az elkötelezett salgótarjáni pártemberek tömegeit. A többi maradjon a likvidátorokkal és az ellenforradalmárokkal. Érdekes az ügy folytatása. Grósz elvtársat ugyan is megtámadták Salgótarjánban. No nem a sötétben bujkáló (villanyszámológát kifizetni nem tudó) ellenzéki szervezetek halálosan megfenyegetett szervezői, hanem egy legalább ilyen veszélyes társaság. Az MSZMP másik fele. Az a fele, mely nem tartja magát a kiváló Devcsics elvtárs beosztottjának, és helyzete vagy erkölce miatt nem kapott lehetőséget vagyongyűjtésre az MSZMP negyven éve zajló „Szedd magad” akciójában. Azok a

párttagok, akik manapság gyanús állagú társaságokat, reformköröket alakítanak és ott olyan vélekedéseknek adnak teret, melyeket ha tíz éve is elmondtak volna, most nem itt tartanánk. Ezek a reformkörök úgy döntöttek, hogy megtámadják Grósz elvtárs rendkívül demokratikus jelölését, mely a szokott módon nélkülük hoztak, s holmi nyílt szavazást kezdeményeznek, melynek helye a rendkívül sebesen, utolsónak létrehívott megyei pártértekezlet. Grósz elvtárs tehát előselejtezőre kényszerül, ezzel is bizonyítva, hogy idej eredményei alapján bizony lekerült a kedvezményezetek táblájáról. A kicsi dühös ember most bajban van. Meggyanúsították, mégpedig csalással. Olyan csalással, amely frissen formálódó demokráciánk kijátszását jelenti. Ezek után olyan közönség elé kell odaálljon a hét végén, mely közönség finoman szólva nem neki szurkol. Persze ott lesznek a régi, megbízható elvtársak is. Ott lesznek a fegyveres testületek képviselői és a fegyveres testületek által támogatott civilek tisztességes, mert félelmetes gyülekezete. Ott lesznek a párt ivócimborái, röviden összefoglalva a forradalmi élcsapat. Nem kis élcsapat, szentigaz. Akár arra is elég, hogy megszavazza a küldöttné. Végére is a párt főtitkáráról van szó. Vagy mégsem? Nem. Nem a párt főtitkáráról van szó, hiszen e tisztségében Grósz leköszön és mindehhez már az az elmélet is készen áll, hogy ez a funkció a jelenlegi vezetési elvek szerint nem is szükséges. Hurrá! Nem az ember alkalmatlan, hanem a struktúra. Az ember természetesen továbbra is politizálni akar, sőt hatalmat akar. Minél több önkéntes voksolót talál magának, annál nagyobb. Grósz pedig nem finnyás. Nem csupán a nagyszerű Devcsics elvtárs barátságát vállalta, hanem arra is hajlandó volt, hogy régi fegyvertársainak, a Münnich Ferenc Társaságnak köszöntő levelet küldjön. Készül az új kommunista mozgalom mindazokból, akik nagyon jól éltek az előzőből. A visszavonulásnak hazánkban nincsenek kitaposott ösvényei. Nálunk egy embert vagy vállra kapnak, vagy leköpnék, a szemlélődő köztisztületet megtartó visszavonulás nincs. Ami hiányzik belőle, éppen az, amit Grósz és a többiek hosszú elkötelezett munkával irtottak ki a társadalomból: a tisztelet. Őket nézve csupán az juthat az ember eszébe, hamis isteneket szolgált, morzsányi percmemberké alázták meg. Ebből törvényszerűen következik a harag, a gyűlölet, a visszavágás vágya. Egyetlen védekezési lehetőség van: rohanni előre, hatalomból hatalomba, mindegy, hogy kikkel, mindegy, hogy hol, csak elég védelmet nyújtson a funkció most és mindörökké ámen. Grósz egész eddigi munkássága ellentmond a münnichi gondolat prófétáinak éppúgy, mint a zárt ülésen működtetett szavazógépnek. Politikai vereséget szenvedett, mert egy olyan átmeneti kor átmeneti embere volt, mely átmenetben bárki vereséget szenvedett volna. Tegnap

Kádár, ma ő, holnap talán Pozsgay. Grósz könnyűnek találtatott ideges vagdalkozásaival, hisztériás beszédével, állandó hazudozásaival. De a kudarc elsősorban egy olyan politikát minősít, melynek nem felfedezője csupán egyik meghatározója volt. A reformkommunizmus fából vaskarikája ma még összefüggő egységet, de holnap már ez is kevés lesz a feltámadt indulatok ellen. Ha nem kell valaki a hatalomnak, vonuljon vissza. Ha fél egy nyílt szavazástól, akkor méginkább. Neki, aki egyszer már a csúcson volt, nem lehet elég az ötvenegy százalék, mint kitűnő barátjának. Neki az már kudarc. De még innen is lehet szebben elmenni. Kérjen elnézést a magyar néptől, melyet Rákosi óta ő fasisztázott le először — ha más szavakkal is — gondolkodjon el másfél esztendőnyi tündöklésén és ne ártallja megosztani gondolatait a nyilvánossággal. Így talán lehetséges lenne, hogy tisztességgel távozzon a magyar közéletből, s ha végig megy a Váci utcán nem fogja öklét rázni felé senki, lévén, hogy ember. Am ha Vezető akar maradni, akkor nincs más hátra, mint a szélsőségesekhez, a céllövészekhez csatlakozni. Kétségtelen az is egy tömegmozgalom. Akkor viszont ne csodálkozzon, ha a társadalom zöme undorral fordul el tőle. Nem tudom, milyen eredményt hoz a hét végi választás. Működik-e a régi jól bevált szavazógép. A hely és a játszó személyek ismeretében tartok tőle, hogy igen. Olyan földről van szó, melynek aranykorát a háborúra készülődés moszkvai hisztériája jelentette. Ezen a tájon lelt szellemi otthonra a jelen nagyja, s lehet, hogy jól választott.

Igaza volt a német bölcsele. Egy rövid korszak névadója minden eszükkel belül akar maradni. Vállalja az elcsalt selejtező megismétlését. A műszó a régi: mindenáron. Miért is lenne más a jelszava? Régi kommunista. Mint Devcsics és a münnichesek. A komisszar hazatalált. Legfeljebb a reformkörök ellene szavaznak. Legfeljebb leszavazzák. Na és? Vannak még akik megvédik tőlünk a néphatalmat. Legalább tudjuk, kik azok.

Siposhegyi Péter

Nem konkurencia, hanem alternatíva

Egy holnapi pécsi program tegnapijéről

Tulajdonképpen úgy kellene kezdenem ezt a cikket, hogy örömmel üdvözljük a holnapi egésznapos rendezvényt, melyet a Fúzió Kulturális Központ szervez Pécsen. Az öröm és az üdvözlés egyértelműen jár nekik, hiszen ezen az egyetlen napon számos izgalmas, érdekes, hasznos, újszerű és nem újszerű programot kínálnak felnőtteknek, gyerekeknek, nagycsaládoknak, nyugdíjasoknak, egyedülállóknak, a politika iránt érdeklődőknek, a várost szeretőknak, a szerelmes pároknak... egyszóval mindenkinek.

*

Nem hiszem, hogy újat mondok azal, hogy válságba került a szakszervezet intézményrendszere, s egyebek között ezért is új utakat keres a szakszervezeti mozgalom. A SZOT titkársága határozatot hozott, hogy a szakszervezet intézményei próbáljanak gazdálkodó egységekké válni. Olyanokká, amelyek egyaránt szolgálják az intézmény működéséhez szükséges gazdasági, pénzügyi háttér bővítését, ugyanakkor a lakosság közérzetének javítását.

Lényegében ezt a formát találták meg, s ötvözték igen bölcsen a Szakszervezetek Baranya Megyei Könyvtárának munkatársai, akik példaértékűen létrehozták a könyvtárral fuzionálva a Fúzió szakszervezetek központját. Mint azt megfogalmazták, olyan intézményre gondoltak, amely munkahelyekre, munkavállalókra, a szakszervezeti szervek mozgására koncentrálna, ajánl, segít, szolgáltat, együttműködik. A kulturális tevékenységet érdekképviseletnek fogja fel. Az intézmény funkciójában változatlanul alapvetőnek tekinti a központi könyvtár működtetését, ám ebben is többre, más szükségletek kielégítésére törekszik. Az alapfunkcióhoz kapcsolódva a szakszervezeti tagság szociális és kulturális érdekeire és igényeire építve a szakszervezeti szervekkel együttműködve részt vesz a programok kialakításában, de vállalkozásokba is kezd.

A „Fúzió” június 15-étől él, formálisan az SZMT-hez tartoznak, ám pénzbeli támogatást csak a könyvtár kap, ők fenntartják magukat. A joggal modellnek tekinthető új forma. Az új, intézmény nélküli intézmény már eddig is számos figyelemre és követésre méltó dolgot valósított meg, s a Szóke Attiláné vezette csapat úgy tűnik nemcsak lelkesedésben jár élen, hanem a földön járva keresik, tervezik és lelik meg a mának, de a holnapnak is kijáró művelődési és egyéb tevékenységi formákat. Közülük csak néhányat emelünk ki példaképpen, melyek között nem soroljuk a sport és szabadidős tevékenység szervezését, vagy a különféle tanfolyamokat. Inkább szólunk a könyv- és lapkiadással kapcsolatos terveikről, közöttük a munkavállalók lapjának szerkesztéséről és kiadásáról, amely a vállalkozók lapjának tekinthető, s a munkajogi tanácsadás mellett például állást is közvetít. Olyan gyermekújságot szeretnének kiadni, melyet kizárólag a gyerekek írnának. Hangzó- és video anyagokat készítenek, gyűjtenek és kölcsönöznek, vállalkoznak a vállalatok, intézmények arculatának tervezéséről (erre jó példa és garancia, ahogyan a sajátjukat tervezték meg), de színházi előadásokat is terveznek, s már november elején várható az első bemutató két egyfelvonásossal.

Vallják, hogy ők semmiképpen nem konkurenciát, hanem alternatívát akarnak jelenteni — együtt dolgozva mindenkivel, aki erre hajlandó, s aki erre vágyik.

V. Horváth Mária

Rendezetlen számlák az 50-es évekből

Irgalom nélkül

Többszörösen szerencsés az a magyar állampolgár, aki teljesen egészséges. Azon felül, hogy jó a közérzete, bírja a munkát és táppénzre sem kell mennie. Nem költ drága gyógyszerekre, nem fizet hálapénzt és végül, de nem utolsó sorban nem kell megismerkednie a kórházak és rendelőintézetek szövevényes, ám de annál barátságosabb világával.

A magyar egészségügyben uralkodó állapotok enyhén szólva kriminálisak. Hosszú évek szívós munkájának eredményeként lettek ilyenek. Kezdve ott, hogy az orvosok fizetésébe eleve belekalkulálták a paraszolvenciát. Csak éppen arra nem gondoltak, hogy vannak olyan területek, ahol senki sem érzi úgy, hogy adnia kell. Ki fizetne például egy röntgenorvosnak? Így aztán nem ritka, hogy amíg az egyik doktor 100 ezer forintot keres évente, a másik havonta söpör be ugyanennyit — adómentesen.

Hilár atya

Az egészségügyi intézetek, kórházak felszereltségéről, a kórtermek és ágyak számáról, az ápolók munkájáról és fizetéséről jobb nem is beszélni. Pedig kellene. Jó lenne, ha már történne is valami, mert minden rossz a betegen csapódik le. Különösen reménytelen az idős, beteg kisnyugdíjasok helyzete. Ők teljes mértékben ki vannak szolgáltatva a működési zavarokkal küszködő egészségügynek.

Éppen ezért kellene az egészségügyi kormányzatnak minden olyan segítséget elfogadni, amelynek eredményeként a helyzet javulhat. Legyen ez a segítség akár egyházi is. Hála Istennek, vannak már jó kezdeményezések ezen a téren. Sok azonban a jogi és bürokratikus buktató. Nem kevés azoknak a száma sem, akik pozícióféltésből vagy egyszerűen lustaságból, rosszindulatból elutasítják ezt a segítséget.

Az idősebbek talán még emlékeznek arra, hogy a pécsi Irgalmasrend tagjai a vidéket járva a lelki vigasz mellett ingyen húzták a hívó és nem hívó emberek rossz fogait. A rendnek valamikor kórháza, temploma, gyógyszerterái voltak. A budai Császár fürdő is hozzájuk tartozott.

Egy 1796-ban kelt alapítóleveléről II. Ferenc, német császár örök időkre a pécsi Irgalmasoknak adományozott egy rendházat, egy templomot és egy kórházat. 300 év nem sok, legalábbis az örök időkhöz képest. Ennyi ideig használhatták ugyanis jogos tulajdonukat, mivel az 50-es években a templom kivételével az államosítással, mindent elvettek tőlük. A rend működését felfüggesztették, gyakorlatilag megtiltották.

Az Irgalmasrend tagjai a tisztaság, a szegénység és az engedelmesség mellett, betegápolásra is fogadalmat tet-

Így fest ma a kápolna

A pécsi Irgalmastemplom

tek. Orvosok, gyógyszerészek, ápolók voltak a szerzetesek és ma is azok szerte a világban, ahol még létezik ilyen rend. A szomszédos Ausztriában például 10 irgalmas kórház működik — kiválóan.

Az egykori szerzetesek közül ma már csak heten élnek. Közük van olyan orvos, aki még 90 évesen is gyógyít. Az irgalmasok tartományi főnöke Hilár atya Pécsen él, és éppen azon munkálkodik, hogy újra indítsa a rendet, melynek hivatása a betegek, különösen a szegény betegek ápolása, válásra és nemzetiségre való tekintet nélkül. Felhívásuk szerint a rendben minden olyan 18 és 30 év közötti vallásos fiatal ember felvételt nyerhet, akinek érettségije, illetve gyógyszerészi, vagy orvosi diplomája van. Maga a képzés 2 évig tart, ezután tehetnek majd fogadalmat a leendő szerzetesek. Legfőbb gondjuk, hogy volt rendházuk, ahol az oktatást szeretnék elindítani jelenleg a Pécsi Orvostudományi Egyetem birtokában van.

Dr. Bauer Miklós, az egyetem rektora szívélyesen fogadott. Elmondta,

hogy személy szerint rokonszenvezik az Irgalmasrend újraindulásával. Nyilvánvaló, hogy kellene a segítség, azonban naívnak tartja azt az elképzelést, mely szerint az egyetem visszaadja a kápolnát az egyháznak. Már csak azért sem képzelhető ez el, mivel annak idején nem ők vették el. A klinikának egyébként is szüksége van erre az épületszárnnyra. A professzor megmutatta, hogy milyen szűkös körülmények között dolgoznak. Ő örülne a legjobban — mondta, ha az egész klinika mindenestől elkötelezhetne egy új épületbe. Az együttműködésnek azonban nem látja akadályát. A leendő szerzetesek bejárhatnak a kórházba, dolgozhatnak, tanulhatnak...

Ahhoz, hogy az Irgalmasrend el tudjon indulni, az egészségügynek kellene (ki) lépni, de nem tud, mert szorult helyzetben van. Nincs (mondjuk egy Irgalmasrend), aki segítsen rajta. Ördögi kör ez. Az elintézetlen számlák pedig megint csak az 50-es évekből maradtak ránk. Ki fogja rendezni ezeket? Kinek a dolga, hogy igazságot tegyen?

Szücs Imre

Kegy vagy szolgáltatás?

A Csehák-féle, jórészt örökölt, de válsághelyzetében tovább romlott egészségügyi rendszer tovább növelte a betegek kiszolgáltatottságát. A civilizált világban páratlanul fejlesztett bürokratikus gyógyszerellátás azonban egyértelműen a jelenlegi egészségügyi kormányzat nevével „fémjelzett”. Az ellenzék korábbi heves támadásai ellanyhultak, a miniszterasszony is túlélte a nehéz periódust, amiben sokak szerint személyes varázsa, tájszólásban előadott, ízes magyarázatai is szerepet játszottak.

Csehák maradt, akárcsak az egészségügy minden nyomora, anélkül, hogy az a kibontakozás legcsekélyebb jelét mutatná. A gondok nagyok, és nem kevésbé kritikus a betegek gyógyszerügyi kapcsolata és kiszolgáltatása sem.

Pécs, 10/57. számú gyógyszerterá, de lehetne bármilyen városi gyógyszerterárral példálódzni. Valamikor

szeptember közepe táján vagyunk. A páciens célja: egy doboz allopurinol venni. Hosszú a sor, nincs időm várni... Másnap újra kísérleteztek, már kevesebben vannak. A képlet azonban ugyanaz: a bürokrata mechanizmus háromszor kényszerít sorbaállásra. Az első ablaknál megkérdezik: mi kell? Vénnel és vény nélkül. Nem választják szét, holott a feliratok erre utalnának... Vénnel: a gyógyszerész oszt, szoroz, gyököt von, négyzetre emel — hála a „leegyszerűsített” gyógyszerterázi rendszernek. Türelmesen komótosan, mert a gyógyszerész nem siethet. A páciens után ismét megnőtt a sor. Vény nélkül: ugyanott tart a páciens. Végigállja a sort, pardon a sorokat, mert még kétszer „kötelező” a sorbaállítás. A második a pénztár, a harmadik a gyógyszerkiadás. Van ugyan még egy negyedik ablak is, ahol egyszerre az egészet el lehetne intézni, felirata: „Gyógyszerek-vény

nélkül”. Ott azonban most éppen néhány bennfentes vásárló „maszekol”. Jóindulatúan jelzik az avatatlannak, ez nem az ő ablaka... A józan ész úgy diktálná: kérek egy doboz allopurinol, ugyanott fizetek és továbbmegyek. Mindent egy, helyen, bürokrácia nélkül. Illúzió. Az már bizarr álmom, hogy automata adja ki a vény nélküli gyógyszereket. Hová gondolsz tovább, Kelt-Európában?

Más. A pécsi Sallai-utcában az utóbbi hetekben — a TV kétrészes műsora nyomán — várakozók százai teremtenek naponta ostromállapotot a Herbária Gyógyszernövénybolt bejáratánál — Béres cseppekért.

A tragikomikus jelenetek elsősorban azért ismétlődhetnek, mivel a gyógyszerterák még nem árusíthatják a Béres cseppeket, mivel „az még nem törzskönyvezett gyógyszer” (a tampion, a vatta és a CSALÁDI Lap sem az, mégis árusíthatják!). Betegek, és hozzátartozóik esernyővel ütök egymást, gyakran emlegetve egymás felmenő ágú rokonságát, Pedig haragjukat nem egymáson, hanem a helyzetet létrehozó szerveken kéne kitölteni.

Allják ők az ütések emberellenes, felelőtlen magatartásukért, nem létező presztizsük megőrzésének ferde magatartásáért, s végső soron egészségügyünk mélypontra juttatásáért. Hát nem volt elég a Celadam, a Naksol, a Psoricur és a Béres-ügyből? Hány feltalálót küldenek még infarktushoz, s hány beteget, akiknek életét meg lehetne menteni, a halálba mert az ostoba presztizsféltést betonfalloal védi a felügyeleti szerv, amely maga is alapvető funkcionális zavarokkal küzd.

Sokan úgy vélik, ez egészségügyi rendszer betegellenes, bürokratikus szervezeti fölépítésben és módszereiben egyaránt. De gyógyszerész-ellenes is a felsőfokú diploma a betegek normális ellátására képesít. Nem az árázásra, nem adminisztratív feladatok ellátására.

Ha viszont a jelenlegi ellehetetlenülő szisztémában a Pénzügyminisztérium és tevékeny szerepet játszott is ez valószínű, akkor a következtetéseket már eddig le kellett volna vonni. El kéne döntenie: a betegellátás vagy szolgáltatás?

Vuics Tibor

Összefoglaló a mámoros (?) körutazásról

Borisz Jelcin a bohóc?

A nevetetni tudó bohóc az igazán nagy művészek közé tartozik. Már megjelenése is mosolyra, eldadt mutatóvonalra, tréfái szívből jövő kacajra készítenek. Ki ne emlékezne Charles Chaplinre? Maszk nélkül, jellegzetes ruházatában még némán is mosolyt csal elő, pedig a megismert történései inkább voltak tragikusak... és mégis...

Az igazán nagy politikus sem csak attól „művész”, ha fondorlatos, ha kétes értékű a mondandója, inkább teszi azzá az, ha nyíltan és bátran szól maszk nélkül, és az sem hiba, ha mosolyt is csal követőinek alkalmakként borongós ábrázatára.

Azt, hogy a politikusok palettáján egyre népszerűbbé váló Borisz Jelcin művésze-e a politikának, azt e sorok írójának nem feladata eldönteni. Feladata az, hogy a tényeket közölje.

Lássuk hát azokat kronológiai sorrendben. Szó szerint értendő bukás volt, ahogyan a moszkvai első titkári székéből kicrudalták a már az időtájt is furcsán nyílt, és kritikus mondandói miatt. Kapott miniszterhelyettesi székét, ami azért mégsem csekélység, de abból (ott) nyíltan, úgy politizálni nem lehetett. Nem szükséges részletezni mily módon próbálták elhallgattatni és próbálták — egyre inkább — a munkájában hibát keresni.

Nem adta fel! Az egyre erősödő Gorbacsov reformpolitika nem szűkítette, hanem inkább tágította politikai elképzeléseire a teret. Egyéniségéből

fakadóan radikálisnak ítélt elképzeléseinek újra hangot adott, s lám meglelt a siker. Képviselőnek választották, s elsőként alulról kezdeményezően. A demokráciának legfeljebb csak a fogalmát ismerő hatmillió „szovjet” ember óhajtotta, hogy gondviselje, képviselje őt Borisz Jelcin. Óhajtotta véleményének közlését az által, aki a legfelsőbb helyeken is meg tud jelenni.

És meg tudott jelenni az Egyesült Államokban is. A radikális nézeteiről ismert szovjet képviselő — első alkalommal — hívták: tartson előadásokat a Szovjetunió helyzetéről. Látogatása alatt amerikai vezető politikusokkal, üzletemberekkel tervezett találkozást, és hét nagyvárosban előadást.

Megérkezése után Jelcin elmondta: szeretné megismerni az amerikai törvényhozás és a kormányzat munkáját. „A Szovjetunió megtanulhatja az amerikaiaktól, miként kell dolgozni és élni.”

A politikai koreográfia hozta úgy, hogy találkozhatott George Bush elnökkel, s az elnök megragadta az alkalmat: Jelcint biztosította arról, hogy támogatja a peresztrojkát és kívánja a reformfolyamat sikerét.

A robusztus termetű és rámenős stílusú, szókimondó szovjet politikus amerikai látogatása szenzációszám ment. Naponta mondott — a tabukat és habozást nem ismerő vendég — jól idézhető dolgokat a szovjet állapotokról, tehát az amerikai közvéleményt leginkább érdeklő nemzetközi témá-

ról. Nem állt el a Gorbacsovot nyíltan érő bírálatoktól sem. Közös úrkutatást javasolt, mert úgy véli, hogy a két nagyhatalom egyikének le kellene mondania saját úrprogramjáról. Moszkva a versenyben maradásért költött olyan sokat az úrkutatásra, ahelyett, hogy inkább a gazdaság helyreállítására költené — jegyezte meg a képviselő. Meg kellett tudnia, hogy az Egyesült Államokban minden dollár befektetésre nyolc dollár haszon jut, nem úgy mint hazájában, ahol ennek a fordítottja az igaz.

A felkeresett szupermarketben is hozta a tőle megszokott csipkelődő stílusát. Amikor ajándékba egy kis élelmiszercsomagot kapott, megjegyezte: „Ezt adják a kiéhezett oroszoknak?” Azt sem hagyta el: „otthon még a pártvezetőknek sincs ilyen üzlet biztosítva, tegyenek hozzá egy szappant is, arra is szükség van.”

Az egyesült államokbeli körutazásának összegzéseként — ahol a nemzetbiztonsági tanácsadón kívül találkozott az alelnökkel és a külügyminiszterrel — furcsán vélekedett Jelcintől az olasz Repubblica című lap. Egy „féktelenül költelező, részeges duhaj” mulatozásainak sorozataként mutatja be. A hazájában nagy népszerűségnek örvendő Borisz Jelcint (akitől persze nem áll távol a népszerűsége való tudatos törekvés sem) kultúrálatlan, az anyagi javaktól megrészegült — előadásoként 25 ezer dollár dukált neki, amit az AIDS-betegségben szenvedők segítésére ajánlott fel — italo-zóként festi le.

A La Repubblica cikke megítélés szerint olcsó poénokra építő íromány volt. Az viszont érdekes (?), hogy a Pravda teljes terjedelemben közölte.

Jelcin a floridai Miami-ban — ahol befejezte nyolcnapos körútját — ismét kifejtette, hogy a pártot a Népi Küldöttek Kongresszusa alá kell rendelni. A szovjet emberek csak akkor válhatnak szabadabbá, ha „kihúzzák szívükből a félelem még mindig meglevő rozsdás szögét”.

(Lehet, a Pravdának az idézett kijelentés csak pont volt az i-re? Vagy netán belelépett a rozsdás szögbe?)

Nem kívánom saját véleményemmel zárni Borisz Jelcin körutazásának összefoglalóját.

Ki-ki döntse el maga: lehet-e kultúrálatlanul, megrészegülten, naponta több üveg whisky fogyasztásával viselkedni vendégként, s pláne egy politikusnak, s közben felelősen nyilatkozni a hazájában uralkodó állapotról? (melyek igazságtartalmát Jelcin nélkül is ismerhetjük [végre!])

Bohóc-e Borisz Jelcin, ha igen a szónak milyen értelmezésében?

És még valamit: hivatalos vendégként, kormányfőnek kijáró tisztelettel és annak minden protokolláris kísérő zenéjével, nem is oly régen Grósz Károly is körúton vehetett részt az Egyesült Államokban, ahol többek között azt nyilatkozta — s gyanítom a La Repubblica újságírója is ott volt —, hogy Magyarországon nem lesz, a történelmi örökségre való hivatkozás miatt sem, többpártrendszer, Nagy Imrét márpedig nem rehabilitáljuk, mert 1956-ban ellenforradalom volt...

A magyar sajtó — így a Népszabadság is — arról nem adott tájékoztatást, hogy Grósz Károly nem volt józan, kultúrálatlan és megfontolatlan.

Akkor ebben még hinni is akarunk...

Petőfi László

A „Vérvörös csütörtök” emlékére

helyzetben, kivételesen, olyan elnéző volt a hatalom a feltételezett ellenforradalmárokkal szemben, mint soha egyéb ügyekben? [Hiszen tudjuk, még tavaly is némely hozzászólók az „ellenforradalmárok” nyakába kívánták varrni a tömegmészárlást, és bizony érdekes, hogy a hatalom nem akart eme nevezetes „sötétben-bujkálók” a körmére nézni, pedig, ha elképzelhető lett volna a felkelők felelőssége, akkor ez az ügy nem mindennapi ütőkártya lehetett volna a megtorlás lovagjainak kezében!]

Olvashattuk a fent említett, tavalyi vitacikk egyikében azt is, hogy a halottak legtöbbször azon a „Vérvörös csütörtökön” a tér déli fertályán, az akkor még csak félkész állapotban lévő, metróépítkezés körül feküdt. A metró! Hát igen, a „földalatti gyorsvasút”! Tárnában — a korai ötvenes évek hivatalos nagyberuházási mellldöngetése közben — szigorú fegyveres őrizet alatt végeztek kényszermunkát olyan rabok, akik egyike — néhány napos szenvedés után — vált maga is, kenyérért sorban álló, apolitikus civilként egyik áldozatává, ama huszonötödiki ember vadászatnak, mégpedig az aznapi gyászos események fő helyszínétől délre, a ferencvárosi Duna-part közelében

elszenvedett lött sebe következtében. Az ő kórházi napjaiban elmondott beszámolója szerint, északi irányból, a Parlament felől jött vágásban az a teherautó, amelynek nyitott platójáról — vérengzéstől-, vérengzésre mámoros — egyenruhás államvédelmi katonák tették ártalmatlanná” őt magát és addig zavartalanul sort álló társait.

Az aznapi események lokalizálásánál talán csak tájékoztató pont, talán jelentős szereplő is a metró, az a metró, amely korábban, az építkezések folyamán sem volt éppen ismeretlen terep az erőszakszervezetek számára. A másik oldal felé a metró a nélkülözések és szenvedések forrása, egyszerűsmind jelképe; Duna alatti mélységeivel titokzatos óvóhely, ígérte és fenyegetése egy esetleges háború balsejtelméinek.

Ez volt a Keleti pályaudvar környéki mély helyiségeivel a népi rémlátásba belekapaszkodó, titokzatos kazamaták lehetséges világa. E balsejtelmekkel terhes, a városban átküzdő nagyberuházás, az alagútjait — egyebek között — éppen a Parlamentnél, a Kossuth téren kötötte össze a külvilággal, és történetesen éppen ennek a szájadéknak a környéke vált e század modern, aszfaltozott vérmezejévé, mintha csak a történelmi „gonosz” démona, bukkant angyalai ülték volna körül.

Ha az akkori napok budapesti vérengzéseinek egy másik színhelyét kellene megnevezni, sokaknak a Köztársaság tér jutna eszébe. A két helyszín térben távol van egymástól, sőt az események akkori felgyorsulását figyelembe véve, a néhány napos eltérés rövidsége dacára, még időben is távol. Talán nem is köti össze egyéb egymással ezt a két helyszínt, mint a sokat emlegetett metró vonala, annak helyenként tárnákba kiöblösödő — hadi célokra is szolgálhat képes — titokzatos alagútja, amelynek a Köztársaság-tér körüli kazamatáiról akkoriban terjedt el, hogy azok megkínzott rabokat rejtenek. Jóval később pedig az, hogy az elkövetkező korszak nagy karriert csinált politikusként is elrejtették a tárnák a lincselő időkben, s az illető — nehogy magára hívja a dühödt népitélet elvakultjait — lezáratta a lefelé vezető menedékfolyosó ajtajait, hasonló gesztussal miként a lélekvesztő-jét biztonságban tudni óhajtó, kényelmes, magas rangú, mentőcsónakba került hajótörött, amikor evezőlapjával rácsap a fagyos vízből az életéért a csónakperembe kapaszkodó kezekre.

A metró mai, Kossuth téri bejárata mellett lehetne helye a tovább nem halogatható emléktáblának, talán ilyen felirattal: Az 1956. október 25-én vértanúságot szenvedett fegyvertelen tüntetők és békés járókelők kegyelettel megőrzött emlékének.

Kolozsi B.

Mosonmagyaróvár és Salgótarján ötvenhatos drámájának feltárása egy ólmos, lelkeket megülő homályt kezdett oszlatni. A forradalmas fellélegzés dühödt, démoni arculítésének két szörnyűséges titkáit. Közben pedig mintha elsikkadt volna a budapesti, Kossuth téri boszorkányszombat máig is feltáratlan ügye. Egy korai, még bántortalan tisztázási kísérletként, az Élet és Irodalomban; Kik lehetnek címmel, vita zajlott tavaly az ötvenhat október huszonötödiki tömeggyilkosságról, de a vita elültével a kérdés úgyszólván lekerült a napirendről.

Az akkori sajtóvita záróakkordja annak a reménynek adott kifejezést, hogy a történések kiderítik majd egykor az igazságot.

Kérdés azonban, hogy ez főként történelmi feladat-e? Tisztázandó ugyanis mindenképp, hogy jogrendszerünk szerint elévülhet-e egyáltalán egy ilyen büncselekmény, mint amilyen a fegyvertelen titkolt tömeg akkori lemészárlása volt? Avagy joggal sorolható inkább két-háromszáz civil polgár felkoncolása az elévülhetetlen, háborús bűnök közé? Ha mint ilyen, nem évülhet el, úgy nem elsősorban ügyészeti feladat-e a tényállás felderítése és a bűnösök bírálói állítása? Időszzerű lenne, hogy az ügyészeti szervek tájékoztassák a közvéleményt: vajon volt-e valaha ebben az ügyben a törvényesség felett őrködő szervnek valamiféle vizsgálata, vagy ebben a

Valahol Itáliában felszálltak a Liberátorok

VOLT EGYSZER EGY DUNA-HÍD

Ma déli fél égykor lesz 45 éve

Ma déli fél égykor 45 éve: az egyesített angol-amerikai légierő lebombázta a bajai Duna-hidat, hogy megkönnyítse a Vörös Hadsereg előnyomulásának útját. Egy hónap múlva, 1944. október 20-ára virradó éjjel a 3. ukrán front egységei majdnem egyetlen puska lövés nélkül elfoglalták Baját, s ezzel elérték a Dunát. Az éjszakának egy halottja volt: levegő ruhás fiú, aki későn éjjel gyanútlanul vízért ment a szeszgyár előtti kútra.

*

Azon a nyáron a Véndiófában Komáromi Gábor légvédelmi tüzér szakaszvezető cigarettára gyújtott és azt mondta:

— Mélyrepülés? Gyerekek, én ezt nem hiszem! De ha lőtávolba ereszkednek, akkor... bízzatok ránk!

A Véndiófa vendégei Komárominak elhitték, Lukács Századosnak nem hitték volna el. De Komáromi ágya felett már ott állt a polcon négy üveg rum, mind Porto Rico márkájú. Tulajdonképpen ez a négy üveg volt Komáromi Gábor magyar légvédelmi tüzér szakaszvezető bosszúja a korszerű haditechnikán. Mert ha a magyar légvédelem Bofortz gépágyú fel tudtak volna odáig lőni, ahol a Liberátor

bombázók szálltak, Komáromi gyűrűt gyűjtött volna nem rumot. Hisz minden katonaviselt ember tudja, hogy a magyar és német ágyúk csövére minden lelőtt ellenséges gép jogán egy fehér karikát festettek. Komáromi az ördögi kezű irányzó tüzér, biztos halált jelentett volna néhány tucat Liberátornak és szép karikagyűjteményt a gépágyú csövében. De az amerikai haditechnika már akkor is...! A lövedékek pamacsai csak a bombázók alatt robbantak a jenkiket nyilván a hideg rázta, de megúszták. Kivéve!... Szóval kivéve akkor, ha valamilyen motorhiba miatt lejjebb ereszkedett egy Liberátor.

— Ide figyeljtek gyerekek! — szokta volt olyankor mondani Komáromi — Porto Rico?

— Lesz! — felelték neki.

— Akkor most Nagybaracska!

— Jól van, Nagybaracska! — és egy bácskai falu megint kapott egy amerikai bombázót, Komáromi Gábor magyar légvédelmi tüzér és a többi irányzó kezűgyessége révén. A Pandúr-szigetre beásott üteg másfél-két perc múlva a nagybaracscai libalegélőn letottyantott egy négy motoros bombázót. Mert úgy lőtték körül, s úgy hajtották a lövedékekkel, hogy szinte vezényelték neki a leszállási irányt, ha ép akart maradni az ágyúgolyóktól. Nem volt nagy ügy, különben

is, ha egy magyar légvédelmi tüzér megígér valamit... A gépen virított a felirat: Liberátor. Magyarul: Felszabadító. Komáromi egyszer odabiciklizett, elolvasta és csak annyit mondott rá:

— Az a jó anyátok!...

Öt bombázó, öt falu, öt üveg Porto Rico. Lukács százados, az ütegparancsnok pedig nem úgy hívta már a szakaszvezetőt, hogy „Komáromi”, hanem „Komáromi Úr”. Frontot megjárta ember volt, sok mindent tudott a háborúról, kivéve, hogy hol lehet Porto Rico rumot kapni. Pedig Komáromi meg sem itta, csak sorba állította az üvegeket a polcán. Inkább eljárt a Pandúr-szigeti Véndiófába, s egyetlen korsó Kőbányai világos mellett harmonikán hallgatta az aranyos, mafla sláger, hogy „Hiányzik valaki ebből az utcából...”.

A Liberátorok meg Olaszországban, Bari-ban felszálltak, nagy robajjal jöttek Pécs felől, féltizenegytől a Duna csíkja fölé repültek, azon úsztak Pestre bombázni a csepeli vasakat, Újpestet, a miéinket, aztán déltől visszafelé. A kötelékből egyszer szeptember 17-én, a visszaúton kivált három gép és bombákat dobott a hídra. Egyik ráesett, de alig tett kárt, a többi meg elnyelte a Duna. Akkor támadt Lukács százados ötlete:

— Fiúk! Ezek csak mélyrepüléssel képesek eltalálni a hidat! Rá kell vinni a lövegeket a hídfeljárók széleire, a bombázók alá. Féltek?

— Hülye kérdés! — gondolták a tüzérek, de Komáromi meg a többi huszonéves székesfehérvári fiú teljesítette a parancsot, rátelepítették az üteget a hídfeljárók mentére. Háború volt, parancs, fegyelem... És 1944. szeptember 23-án, szombaton déli fél égykor Pest felől visszafelé repülve kivált a kötelékből egy bombázóraj. Elrepült a híd felett, bemérte, aztán visszafordult, mélyrepülésbe nem merészkedett, hanem nagy magasságból egymáshoz láncolt bombakötegek súvítettek hirtelen a levegőben. A város beleremegett és megtudta, mi a háború! Kíváncsi kisgyerek voltam és odahaza alvóan, a Zrínyi utcában egy cementgyűrűre állva néztem a sívító láncos bombákat. Alattam többször nagyon megremegett a föld és a távolban a híd felett gyorsan nagy füsthegyek nőttek. Utána hallottuk, hogy a híd közeli házak udvarán a faágakon is lógtak a csirkebelek. De akkor, ott anyám berántott az udvaron ásott bunkerba, s mikor kijöttünk onnét, a füsthegyek még mindig eltakarták, hogy nincs többé négy elegáns kékacál ív a Duna felett, és nincsenek a huszonéves székesfehérvári tüzérek.

*

A Véndiófában, kegyeletből, évekig nem játszották, hogy „Hiányzik valaki ebből az utcából...”. Pedig nagyon hiányoztak. Szeptember 23-án Baja felől néhány virágot visz mindig a Duna...

Földessy Dénes

Nem lehet balekként kezelni!

Pontosan tudni: kire NE!

Az MDF gyógyszerészeti munkacsoportja 1989. június 2-án beszélgetést folytatott dr. Matejka Zsuzsa miniszteri biztossal a gyógyszerárak jövőjével és a gyógyszerellátással kapcsolatos kérdésekről. A miniszteri biztos javasolta egy vita megszervezését. A vitára 1989 nyarán került sor az Országos Társadalombiztosítási Főigazgatóságon. A vita egyik résztvevőjét Barcza Imrét, a bonyhádi Aranyas Patika vezetőjét mégsem csupán erről kérdeztem.

— Gyógyszerész úr, sokat hallunk mostanság a vezetése alatt álló, új patikáról. Tudom azt is, hogy ön a szakma nagy örege. A szakmai problémákon túl, szeretném hallani véleményét országos dolgainkról, jövőnk kilátásairól és szívesen hallanék saját programjáról is.

— Megtiszteltetésnek veszem és köszönöm, hogy egy gyógyszerészt is megkérdeznek. Nagy érdeklődéssel és figyelemmel kísérem magam is az eseményeket. Hallgatom a rádiót s a felhívott lapokat is mind elolvasom. A hosszú üvegek alatt erre bő lehetőség kínálkozik. Közéletünk izgalmas és bővelkedik hitekből, kiábrándulásokban. Persze a szellemi pezsgés

közepette sok a szélhámoskodás, zagyvaság.

— Megbocsát, ön ellenzéki?

— Ha azt értjük ellenzéki alatt, hogy a most országoló hatalommal és a párt ideológiájával egyet nem értő, akkor az vagyok.

— Felbecsülhető-e az ellenzékiek száma Bonyhádon?

— Bonyhádon ugyanannyi az ellenzéki, mint az ország bármely részében. Kilencven százalék.

— Milyen pártnak vagy egyesületnek tagja?

— Egyenlőre nem vagyok tag sehol. Csak mustrálgatjuk egymást.

— Lenne-e egyéni programja? Ha máris van ilyen, annak fényében hogyan képzeli el jövőnkét?

— Azoknak a kommunistáknak, akik az elmúlt évtizedekben az országot majdnem tönkretették és megnyomorították ezt a népet, távoznok kell! Ez a jövő alfája és omegája. E nélkül nem lehet kibontakozás. Ehhez nem kell sok korteskedés, magyarázkodás. Mindenki megérti. Ha megvalósul, a magyar tudni fogja, hogy mit tegyen! Mert tudomásul kell venni, hogy a magyar ember felnőtt. Értelmes, istenfélő

és általában tisztességes. Nem lehet balekként kezelni!

— Ön szerint simán megy majd mindez?

— Nem. Sok vitára és kínlódszra lesz szükség. Össze kell kovácsolni az ütőképes ellenzéket. Szétforgácsolt azonos gondolkodásúakkal nem lehet győzni! Biztosan tudom, hogy a köztünk lévő tisztességes emberek megteszik majd a magukét. Elhatárolják magukat? Új pártot alapítanak? Nem tudom. Több barátom van az uralkodó párt soraiban. Számomra az a fontos, hogy elsősorban emberek, mint ahogy cigány, keresztény vagy zsidó barátaim is azok. Sokat vitakozunk, de valamennyien tiszteljük egymást.

— És az utóbbi negyvenöt év?

— Vannak eredményeink. Persze ismerni kellene, hogy normális, demokratikus államrendezkedésben mit alkotunk volna ennyi idő alatt. A dicsekvések hallatán viszont felszökik az ember vérnyomása. Ki alkotott volna ennél többet ilyen szellemi és anyagi nyomorításban?

— Mi a véleménye a szabad választások esélyeiről?

— A magyar ember lehet, hogy tétozódik majd egy kicsit, kikre, mire szavazzon, de gondolkodás nélkül pontosan tudni fogja, kikre és mire NE szavazzon.

— Elkövetett bűnök, felelősségrevonás, megbocsátás?

— Nehéz kérdés. Az ocsmány lóköltők megúszták a felelősségrevonást. Elévültek a förtelmes gaztettek, a szereplők nagy része sem él már. No de, felejteni!? Pláne ha még ma is ismerünk sok élő gonosztevőt, szellemgyilkost. Van egy sztorim erről: A riportert kérde a piacon egy kosarakkal bajlódó nénytől, miért nem segít neki valaki a cipekedésben. Válasz: van férjem, de ő nem mer lejönni az utcára, mert felismerik és mindig leköpdösik. Pedig jó ember, már megbánt mindent. Igen! Ennek a népnek — az emlékezőknek és gyászolóknak — csak a „köpd le a gyalázatost!” lehetősége marad. Sovány vigasz.

— NATO, Varsói Szerződés?

— Azt hiszem pontosan tudnunk kell, hogy álmunk és a geopolitikai, történelmi valóság most sem fedik egymást. Ha egy kis nép — itt a leendő Európai Közösség farok részében — életben akar maradni, akkor nagyon óvatosan, okosan kell irányítania nyilatkozatait és cselekedeteit. Valahogy úgy, hogy miközben igyekszik megőrizni méltóságát, ne tűnjön izgának... Nehéz lesz.

Bayer Béla

Az élet egy nagy improvizáció

Beszélgetés Szabados György zeneszerzővel a politika és a jazz összefüggéséről

(Szabados György Liszt Ferenc díjas zeneszerző, zongoraművész, inkább mint jazzmuzikus vált ismertté. Ma már nem csak itthon, de Európá-szerte rendszeresen koncertezik, neves külföldi művészekkel dolgozik együtt, önmagát mégis elsősorban komponistának tartja. Eddig megjelent négy hanglemeze.)

Három évtizeddel ezelőtt a Bajcsy-Zsilinszky úton létezett egy „Dália” nevű helyiség, ahol a hazai jazz-zene-szek hetenként egyszer összejöttek úgynevezett örömmenélésre (jamsessionra). Akik játszottak és akik hallgatták őket, húsz év körüliek voltak, és az akkori együttléttől mintha az ötvenhatos forradalom üstökös-fellobbanásának államilag elfojtott visszfényében zajlott volna, amit a rendfenntartó béemese és KISZ-esek jelenléte is jelzett. Akárcsak a Közgazdasági Egyetem aulájában Bergendyék hétvégi ötórás tea zenélése. Te mindkét helyen játszottál, egy-egy alkalommal velem is, és azóta barátok lettünk, ezért kérdelem, mi jelentheti a jazz-zene és a politika viszonyát, egymáshoz vonatkoztatásait és aktualitását általában a zeneiörténetben és személy szerint a te életedben?

— Már gyerekkorom óta a jazz-zenevel kapcsolatosan és a jazz erős érintése és hatása alapján dolgozom, tekintve, hogy ennek a századnak ez a legelemibb erejű új zenei jelensége az előző századokhoz képest. A jazz-szel együtt más mozgalmi és gondolkodási újdonságok jöttek Európába. A jazz-zene az Afrikából származó amerikai fekete muzikusok autentikus zenéje, ez az ő hangja, zenei identitásuk. Az amerikai feketék mindig is erősen igyekeztek megőrizni azt, hogy ez az ő zenéjük, ez egy kulturális jelenlétet biztosítson számukra világszerte, és az ő szellemiségüket, habitusukat is hatásként érvényesítse a világban. Ilyen értelemben a jazz mögött politikai mozgalmak is vannak, mert ez a

zeneiség a „fehér” európai kultúrával konfrontált.

— Amikor a fekete népcsoportnak az identitását jelző jazzt átvette a fehér ember, mi történt annak politikai-mozgalmi tartalmával, mert úgy tűnik, elvesztette azt a politikai töltését, amit eredendően tartalmazott?

— A helyzet nagyon egyszerű. Itt szembe kell nézni azzal a ténnyel, ami az európai és amerikai fehér ember történelmére, annak politikájára, sőt egész mentalitására vonatkozik. A fehér ember az elmúlt évszázadokban egy agresszív, önérvényesítő gyakorlatot élt, de ezzel a hódító természetével együtt voltaképpen egy élvezet természet is kialakult. A fehér ember elfelejtette, hogy az ember, ha megszületik, benne minden készen van, csak nem tudatosan. Ez azt jelenti, hogy meg kell pillantania magában meditatíve a belső végtelent, és rá kell hogy révüljön a külső végtelenre. Hogy az ember erre a külső „fenyegetésre” miként válaszol, azt hogyan éli meg, milyen szövetséget köt a külvilággal, milyen módszereket talál ki életének fenntartására, a külvilág megértésére, az minden autokrácia és kultúra alapja. A fehér ember ezt a kultúrát a civilizációban kihelyezte a tárgyi világra, nem foglalkozik azzal, hogy az embernek belül milyen „állapotai” vannak, hogy van lélek és szellem, és elsődlegesen ez az, ami működik. Arról nem is beszélve, hogy nem vont le helyes konzekvenciákat a külvilág válaszaiból, hanem arra úgy reagált, hogy le akarta győzni a külvilágot, amibe beletartoznak az idegen kultúrák is, a másféle emberek, sőt maga a természet is, miközben ezt a győzelmet élvezte. A feketék zenéjét is mint egzotikumot fogta fel, és beoltotta a maga zenei ornamentikái-

val, ha ki nem is fordította, de felhígtotta, üzletet csinált belőle. Az európai s főleg az észak-amerikai kultúra eközben egy különös zsákutcába jutott, mert amíg a műzenét tette meg a maga kultikus zenei felépítményének, közben a népzene, a személyes és közösségi zenét elsovasztotta. Amíg Magyarországon ma is vannak olyan vidékek, ahol énekelnek hagyományos értelemben népzene, addig az úgynevezett európai centrumban ez igen kevés helyen maradt meg. Nincs már hagyomány, és érthető, hogy amikor a jazz-zene megjelent a századfordulón Nyugat-Európában, akkor ugyan egzotikumnak tűnt, de már sokan felismerték, hogy ez a zene valóban provokáció a fehér kultúrkörben, amit már — ezt személyes tapasztalatból tudom, hiszen Nyugat-Európában gyakran járok koncertezni — épp az európai centrumban, mint egy új népzenei lehetőséget élveznek és használnak.

— A zene hatalma és különös természete, országhatárokon átívelő, az ember szellemiségét, lelkiségét vallás és pártállástól függetlenül felkavaró élménye mennyiben jelezhető a jazzmuzikusok működésével a mi adott kelet-európai térségünk politikai változásaiban?

— Nem tartom magam szorosán vett jazz-muzikusnak, de éppen ez az összefüggés az, amiért a jazz mellett soha nem lehet a mai napig elmenni itt, Kelet-Európában sem. A jazzben meghúzódó eme provokáció miatt. Arra a százados mentalitási csődre, mi ma végképp eluralkodott, minden olyan művészet reflektál, amely kötötte magát az elemi szabadsághoz, így a jazz is. A jazz nem tűri azokat a politikai sznobériává „emelkedett” zenei elvárásokat, amelyekhez a politikusoknak tulajdonképpen semmi közük, nem is értük, s mivel nem értenek hozzá, mint elvárást, megpróbálják érvényesíteni... A jazz-zene ezért volt és lesz is mindig provokáció, mert az improvizáció révén a megszólalás pillanatában áttöri ezeket a „politikus” zenei elvárásokat. Mellesleg a hitleri és sztálini rendszer egyaránt üldözte a jazzt. Sok minden más mellett tehát ez is egy olyan próbakő, amin le lehet mérni, hogy az elmúlt negyven esztendő magyar politikai vezetése miért nem tartotta kívánatosnak a jazz-zenét. Csak azt engedélyezte, ami a lehető legkommerszebb volt, amit integrálni tudott és fel tudott használni. E tekintetben alig volt különbség a rákossista és kádárista szemlélet között. Az utóbbi csak azért volt árnyaltabb, mert kénytelen volt ötvenhat után a drasztikus módszerek helyett valami mást kitalálni. Lényegében ugyanis

mind a kettő bolsevista uralom volt, egy sematikus, önző, primitíven birtokló attitűd. Ha Kelet-Európáról van szó, e térségekre a jazz és politika összefüggése is aktuális. Például a lengyelországi változások előtörténetében ott van a jazz-zene. Lengyelországban az ötvenes és nyolcvanas évek között hihetetlen jazzkultusz követhető nyomon, érdekes módon ma már nem annyira. Ott a jazz, a második világháború óta, tudatos zenei és mozgalmi ügy volt, tömegek vettek részt a jazzkoncerteken és nem véletlenül alakult ki Európában a legnagyobb, a varsói jazzfesztivál. A prágai ellenzéki mozgalmak számára viszont 1968. után, ahogy az évek teltek, egyre fontosabbá vált a jazz. Olyannyira, hogy az elmúlt két-három évben a jazzmozgalmak, mint ellenzéki mozgalmak szerepeltek, ezért többeket le is tartóztattak, ügyek, perek voltak. Amikor 1986-ban Prágában néhány koncertet adtam, akkor rögtön megcsapott ennek a szele, hiszen a riporterek csak arról kérdezősködtek, hogy a jazz Magyarországon mennyire képviseli a progressziót, a megújulást? Jugoszláviában, például, Ljubljana körzetében, ahol a diákmozgalmak a független Szlovéniára voltak kihangsúlyozottak, szintén erős a jazzmozgalom. Vagy vegyük a Szovjetuniót, ahol a jazz titkos életet élt, azt hittük, hogy ott, mármint politikai értelemben, nincs számottevő ilyen zene. Az elmúlt fél évtizedben kiderült, hogy igen gazdag és sokrétű jazzélet folyt. És nem első sorban Moszkvában vagy Leningrádban, hanem a Baltikumban és Grúziában, sőt, még Szibériában is. Tehát a tulajdonképpen a szovjet értelemben vett kultúrcentrumoktól távol. Mindenkinek a fantáziájára lehet bízni, hogy a mostani nemzetiségi politika vonatkozásában mit jelenthetett ott bármikor is a zene játszása.

— Te, mint a mai magyar improvizatív zene egyik apostola, a jazztől eljutottál egy másik zenei kifejezésig, amelynek csak egyik eleme, hogy preparált zongorával játszol. Sámánisztikusan dalolsz egy dalt, amellyel elűzöd a külvilág rossz ördögeit. A te zenei antennáidban a négy évvel ezelőtti magyar közállapotok más improvizációt indukáltak, mint ma?

— Rám a külvilág fordítottan hat. Én nem arra reagálok, hogy a rendőrök tegnap kit vertek meg, mert ez csekély dolog lenne, ezt csinálja a protest-song. Azt a nagyobb léptékű élményt élem, ami nem ma kezdődött és aminek a kifizetése nem holnap lesz, de aminek éppen a kellős közepében vagyunk. Ez a személyiség próbája, az enyém is. Nevezetesen, hogy a romlás kedélyét szólaltatom-e meg a zenében, vagy szervesen újat építünk. Ez egyben hitbéli kérdés is, és e tekintetben a hit is lehet politika. Én nem azt muzsikálok, ami „kint” van, hanem ami az én ideáljaimból fakad. Egy szerves erőt, ami nagyon mélyről szólongat engem is.

Gyórfy László

Mini zenekar Moszkvában

Már néhány napja „koncertezik” a Puskin téri aluljáróban három ifjú zenész: ketten karélieiak, egy moszkvai. Csellón, harmonikán és hegedűn játszanak. Ezt a negyvenes évekre emlékeztető komor aluljárót korábban igyekezett mindenki minél hamarabb elhagyni. Nyáron fülledt, télen jégverem. A „Retro” együttes muzsikája most tömeget vonz ide. S azok nemcsak pénzzel és köszönő szavakkal halmozzák el a zenészeket, hanem a rendőrségtől is megvédik őket, amely állandóan ki akarja kergetni a három muzsikust az aluljáróból.

— Látjuk, — mondja Vitalij Kravcsenko, csellista, — hogyan derül fel az emberek arca, miközben a zenénket hallgatják. Legalább egy időre elfeledkezhetnek problémáikról.

— Hogy jöttetek össze?

— Vologya Maljakin és én vendégszereplésre érkeztünk Moszkvába, ami elmaradt. Itt találkoztunk Marszel Davletovval és elkezdtünk próbálni. Miután termet erre a célra senkitől se kapunk, itt játszunk a Puskin téren. De az „afgánok” előtt is fellépünk majd egy moszkvai kórházban, a Gorkij parkban.

— Mennyi pénzt kerestek egy-egy alkalommal?

— Jut a mindennapi betevőre. De nem ez a legfontosabb. Hiszen mindenütt a világon vannak utcai zenészek, színházak, cirkuszok. Mi teljesen elfelejtettük ezt. Valaha az emberek beszélgettek, „éltek” az utcán és ettől jobbak lettek egymás iránt. S ez most annyira hiányzik nekünk!

Emlékezés egy üzenetre

Csaknem egy éve — tavaly októberben — ünnepi ülést szervezett Nagyváradon az Ady Endre irodalmi kör. Nyolcvan esztendővel korábban megalkult elődükre, a Holnaposok társaságára emlékeztek. Hét költőre, akik akkor, 1908 őszén, közösséget vállaltak az új magyar líra megteremtéséért.

Korabeli dokumentumok alapján Tóth János az Ady Emlékmúzeum vezetője eleventette fel az akkor történeteket; váradi színház A HOLNAP előantológiájából idéztek fel verseket; végezetül a mai váradi költők közül néhányan tisztelő sorokat, verseiket mondták el. Ekkor hangzott fel — a döbbenet erejével hatva — Gittai István ÜZENETE:

E költemény nem szól „okosan cselekvésről”, csak segélykiáltás, Holnap-áhitás sugárzik belőle. A szétszórtóság fenyeget, és az, hogy talán hamarosan csak beomlott kutak, füstös kövek lesznek hajdani létünk tanúi. Még a remény is messze van, pedig a kevéske tartalék már fogytán...

Gittai nem csempészte át sorait a szigorú határon, s nem rejtegette, sutogón szavalva néhány bizalmas barátjának. Kiállt közönsége elé, s hangosan, eldugott, homályos sarkokat is kitöltve olvasta versét.

Néhány pillanatig késett a taps. De utána tüntetve, kőnokol percekig zúgott. Közönsége magáénak érezte, váltatta a költőt, versét s reményeit —

mint nyolcvan éve egymást az a hét magyar poéta. Azóta egy esztendő telt el. Az ÜZENET sorai — sajnos egyre inkább érvényesek. Bőrünket égeti a Holnap reménye.

Szűcs László

Gittai István

Üzenet

(kelt 1988 októberében
a Holnap városában)

De messzi vagy.
De rémes lassúságod
Akár a büntetés múltása
ártatlanok fölött.
Fogytán kevéske tartalékunk.
Szalonnánk, borunk, tűzifánk,
fogytán szavunk, mánk, miértünk.
Szóródunk. Mállunk. Gyérülünk.
Félő, hogy elfogyunk, miként a
golyák,
bölények; ordasok
e mostohult vidékről.
Félő — áhított Holnapunk -
félő, hogy késő érkezel,
s hullt helyünkön
beomlott kutak
elvetemült Európa-utak,
füstös, szanaszét kövek
hallgatnak hajdanunkról.

Téged remélünk Holnap itt.
Ezért siess
érettünk, mihozzánk.
Nagyon siess!

mottó: „Pokol talán nincs, de ördög bizonyosan van. A nyomdákban cserélgeti a betűket, csúri-csavarja a szavakat. Fáradhatatlan és buzgó: állandóan „alkot” a nyomda ördöge.”

Gólyamese, fürjkantáta

Mint ahogy nagyon sok ember ördög(i), hát ugye, az ördög is lehet emberi: nem kell neki mindent tudni. Elhiszi, hogy a kisördögöt a golya hozza. No, de egyszer felvilágosodik minden kamaszodó ördög:

„Kedves Belzebúb papám, elfog ugyan néha a belzebúbánat utánatok, szeretnék veletek lenni a pokol kéjes-kies tájain, de ahová küldtetek, Magyarország se kutya. Zsenge korom ellenére feltalálom itt magam, az 1989-esnek jelzett esztendőben sok ismerettel gyarapodtam. Mind többet tudok a világról s benne önmagamról. A világ egy nagy nyomda, összetördeli és helyükre illeszti az elemeket. Kedves papa, sok mindent írhatnék neked. Úgy néz ki, hogy itt demokráciát akarnak holmi gyülevesz alakok. Bizonyos egyének, csoportok, kemény, prima gyerekek felprolediktálták a földet, lett egy nagy szakadék, egy árok, lövész-árok — ide vonultak vissza ezek a proletárkászok. Ők úgy mondják, hogy gyülekeznek. Van közöttük egy nehéz testi munkás: fürjet tenyész az ördögadta. Fürjeit katonaindulókra tanítja, s fegyverrel akarja átvenni a hatalmat Proletárkádiában —, hogy fegyverrel taníthassa majd az egész emberiséget és madárságot fürjeként csicseregni! Jómadár lesz mindenki! Körbe lesz proledikicselve a földgolyó, fürj-harsona szól, petreselyemzászlók lengenek. S akkor majd megjelenhetsz itt te is, papám, Belzebúb, mint belzebúbosbanka, s együtt csicsersed a dresszírozott fürjekkel a fürjessé egyenlősített-testvériesített jómadárság indulóját. Addig is, amíg ez megtörténik, papa, én szorgalmasan tanulgatok. Most éppen a Roland-éneket élvezgetem, no nem az ófranciát (Chanson de Roland), hanem a legújabb-magyart, melynek szerzője és hőse zengzetesen meséli, miként érte el világraszóló sikereit az imperializmus; hát úgy, hogy a malmára hajtották a vizet a magyar ellenforradalmárok. Hát így lett ott szőlő s lágú kenyér. De ezeket a kutya ellenforradalmárokat majd fegyverrel kényszerítjük vissza a magyar valóságához és malmokhoz a fürjtenyészők Roland-osztagai. Lesz itt majd órlés. Ha nekifognak, mindent felőrölnék... No, de ez mellékes, papám, Belzebúb, csupán azt akartam veled közölni, hogy — számoljunk le már egyszer a szeméremmel — lassacska kinövök a gólyamesékből. Most már tudom, hogyan lesz a kisördög. A Roland-ének egyik fejezetéből szűrtem ki: „Még csak most kezdünk kibújni a tojásból” (Népszabadság, 1989. szeptember 16.) Mármint az Antoniewicz Roland-osztagosok... Szóval, a helyükre kerültek az én tudatomban is a dolgok: kedves Belzebúb papám, most már tudom, hogy tojásból bújnak ki a fürjek és az ördögök. Ah, ezután vigyázva óvok minden ördögtojást, s megkeresem a rokonit keltetőgépet. Ah, minő boldogság itt lennem, papám, Belzebúb. Néha pokoli jókedvem van, ilyenkor hangosan csicseregнем a golyószóró kattogását utánzó fürjek kórusával:

„Füött üstben forr a dalom,

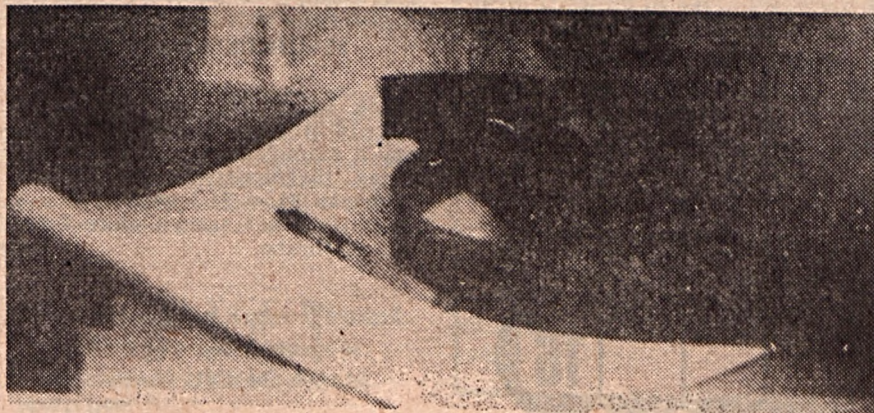
Hol az ellenforradalom?”

Ah, papám, Belzebúb, csínján és fürjén bánj velem; mint látod, nagyördöggé kezdek nőni...”

Az ördögi levél további része egy fürjinduló; Sztálinorgonára írták.

Ha lesz promier — az lesz utolsó?!

(i)

Lapozgató

„hogy ember maradhassak...”

„Elkoptatott, de igaz: ebben a felgyorsult időben emberhez méltóan, keresztényhez méltóan és életszentségre törekedve élni elmélkedés nélkül képtelenség.” — vallja Farkas István piarista szerzetes abban a beszélgetésben, amit az Igen című katolikus ifjúsági lap 11. számának 2—3. oldalán olvashatunk. Bukovszki Antal kérdései, s az azokra kapott válaszok nyomán kirajzolódik a meditáció lényege és főbb ismérvei is. A régiak a „remeték” ruminációinak, kérődzésnek nevezték az „elmélkedést”. Utalva arra, hogy az elmélkedés tulajdonképpen tápanyag-felvétel, megélt dolgaink megemésztése, hasznosítása. Benső világunk információszerzésének leg-hatékonyabb forrása, Isten alkotó és alakító erejének felismerése önmagunkban, a legkonkrétabb elhatározás, a felismert igazság megvalósítása, mind-mind az elmélkedésből eredeztethető. Ha az ember — főként ha városban él — nem szakít ki napjából húsz percet — vallja Farkas István — „előbb-utóbb” megbolondul. Az elmélkedés elemi szinten szolgálja az embernek maradás realitását is. Megfogalmazásában „csodálatos összjáték” az elmélkedés, melyben személyiségünkre szabottan kell megtalál-

nunk az összhangot értelmünk, érzelmvilágunk és akaratunk tekintetében. A lap, amely minden párralán héten jut el hozzánk, egyéb kuriozitással is szolgál. Úgymint: Tócsa László Tárna című naplójának 2. része, vagy a Gondolatok a keresztény ifjúság fegyveres szolgálatáról című írás Makk Attila tollából. „Egy katolikus ifjúsági lapnak szükségszerűen keresztény szemléletűnek kell lennie, minden írásában, minden képében, minden hírében, minden szavában. Mert ennek a lapnak a vevői erre a többletre számíznak.” — olvashatjuk egy olvasói levélben. Egyetértünk. Mint ahogy avval is — idézem: „helyesebbnek tartanám az egyetemes keresztény ifjúsági lap megjelölést”. Való igaz, hisz az ifjúság más vallású csoportjai éppúgy szomjazzák a lap nyújtotta többletet.

A kis magyar egyháztörténet keretében Kuklay Antallal ismert meg Kamarás István. A lap, mint ahogy azt a címe is hirdeti, valamennyi írásában az életre, a hitre mond igent. Az Igen lelki ajándék valamennyi fiatal és kevésbé fiatal olvasójának egyaránt. Gondolatiságát izléses képanyag erősíti.

Bayer Béla

Rádió, televízió

SZOMBAT

KOSSUTH RÁDIÓ

8.30: Családi tűkör. 9.05: Színes népi muzsika. 10.05: Ismét — a javából! 12.30: A mezőgazdasági rovat műsora. 13.00: Klasszikusok délidőben. 13.49: Énekeljünk együtt! 14.20: Mindennapi irodalmunk. 14.50: Tomisz: Őszi dalok — miniatűrök. 15.00: A világlíra gyöngyszemei. 15.10: Új Zenei Újság. 16.00: 168 óra. Csak középhullámon: 17.30: A szülőföld muzsikája — Muzsikások és hangszerek. Csak URH-sávon: 17.30: Körkapsolás bajnoki labdarúgó-mérkőzésekről. A középhullámon: 18.45: Szemle. 19.10: Rólunk van szó! 19.15: Látogatás a múltunkban. Az URH-sávon: 18.45: Sport. 19.50: Záray Márta és Vámosi János énekel. 20.15: Magyar zeneművészek a nagyvilágban. 20.55: Örökzöld dallamok. 21.45: „Hajszálgöyökerek”. 22.10: Sporthíradó. 22.25: Európa hangversenytermeiből. 23.46: Régi híres énekesek műsorából.

PETŐFI RÁDIÓ

8.08: Népszerű muzsika — Világhírű előadók. 8.40: Öt kontinens hét napja. 9.05: Dávidkáné. 10.00—12.00: Oxigén. A Szombat délelőtti zöld kiadása. 12.10: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Daráló. 13.35: Hangok és visszhangok. 14.00—16.55: Magunkat ajánljuk. 14.00: Színről színre. 14.45: Hetet egy csapásra. 15.05: Amerikai magyar színház. 16.05: „Tegyük fel a lemezt”. 16.45: Ugyanaz többször. 17.05: Slágerfilmek — film-sláger. 17.45: Szórakoztató műsor. 18.30: Slágerlista. 19.05: A Manhattan Transfer énekegyüttes dzsesszfelvételeiből. 19.30: A Rádió Dalszínháza. 21.05: A kolarádóbogár. 21.34: Népzenei hangverseny. 22.25: Újdonságainkból. 23.15—0.14: Éjszakai koktél.

BARTÓK RÁDIÓ

8.19: Új kompakt-lemezeinkből. 9.04: Varázssital, avagy a halászkok háborúsága. 9.52: Frans Brüggens blockflütézik és vezényli a 18. század zenekart. 10.40: Hangfelvételek felsőfokon. 12.05: Opera-művészlemez. 13.00: Kíváncsi műsor szombaton. 14.00: Händelművek. 15.05: Lemezbörze helyett. 16.05: Hangverseny a 22-es stúdióban. 17.10: Új operalemezeinkből. 18.29: Nagypám, Richard Wagner és dédapám Liszt Ferenc... 19.05: A Lausanne-i Kamarazenekar hangversenye a genfi Victoria teremben. 20.20: Mindennapi irodalmunk. 20.50: Ké trió. 21.34: Magyar színház a két világháború között.

TV1

9.00: Képzés. 9.05: Tévétoma gyerekeknek. 9.10: Kapkod a lábadd. 10.40: A korona ékköve. 11.30: Unser Bildshim. 12.00: Képzés. 15.45: Képzés. 15.50: Reklám. 15.55: Híd a jövőbe. 16.50: Van benne valami. 17.35: Betűreklám. 17.40: Jogi esetek. 18.25: Reklám. 18.30: Szomszédok. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.10: Budapesti rapszódia. 22.40: Reklám. 22.45: Sülyemelő Világ bajnokság. 23.25: Híradó 3.

TV2

14.00: Képzés. 14.15: TV2. 15.00: Kölyökidő. 15.25: TV2. 15.55: Bp. Honvéd — Vasas. 17.50: TV2. 18.25: Gyerekeknek! 18.49: TV2. 19.00: Don Quijote. 19.48: TV2. 20.00: Rockstúdió. 20.40: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.25: Gyúszki ül a fűben... 22.00: Kellemes halálos hétvége. Kb. 23.30: TV2. Napzárta. 24.00—Kb. 3.15: Nyerhet egy órá!

SKY CHANNEL

7.00: Visszszámolás. 8.00: Mókagyár. 12.00: Visszszámolás. 13.00: Frank Bough világa. 14.00: Jameson hete. 15.00: Amerikai birkózás. 16.00: A bionikus nő. 17.00: The Nescafé UK Top 50. 18.00: Euro-sport.

SUPER CHANNEL

7.00: Superkids. 11.00: Egyveleg. 12.00: Turista-magazin. 12.30: Egyveleg. 13.00: Hollywood belülről. 13.30: Egyveleg. 14.00: Charlie Chaplin klasszikus filmkomédiái. 14.30: Egyveleg. 15.00: Folytassa a nevetést! 15.30: Goodie-ék. 16.00: Élve vagy holtan. 16.30: Egy eleg. 17.30: Coca Cola Eurochart. 18.30: Sport. 19.30: Honey West. 19.55: Időjárás-jelentés. 20.00: Klasszikus filmek: Dalol a flotta. 22.05: Kenyedy. 0.40: Egyveleg.

TV5

12.00: Kalandok naplója. 13.00: Hírek. 13.15: TV5-klub. 13.30: Sport és szabadidő. 14.30: Tomgat. 16.00: Hírek. 16.05: Pillantás a kulisszák mögé. 17.00:

Éjszakai rakomány. Az Antillák. 17.35: A Carabine doesszié. 18.00: A világ állatai. 18.30: A szabadság gyermekei. 19.00: Québec francia szemmel. 19.30: Hírek, időjárás. 19.35: A Caillaux-ügy. 20.30: Körözés. 22.00: Tv-híradó, időjárás. 22.30: A forradalom kiskabátosai. 0.00: Komolyzenei hangverseny. 0.40: Műsorzárás.

SAT1

6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 9.00: Hírek, időjárás. 9.05: Tévébolt. 9.30: Gazdasági fórum. 10.00: A Walttonok. 10.50: Pénzügyi ötletek. 11.00: Hírek, időjárás. 11.05: Haláldobok a nagy folyó mentén. 12.30: Az álmódó száj. 14.00: Horoszkóp, műsorelőzetes. 14.05: A Flintstone család. 14.30: Mister Ed. 14.55: Az arany lövés. 15.00: Nyílt nap Bonnban. 16.00: Tévébolt. 16.25: Az arany lövés. 16.35: Bonanza. 17.25: Ötletek utazóknak. 17.35: Hírek, időjárás. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: A Colbyk birodalma. 18.45: Híradó. 19.00: Mozifilm-újdonságok. 19.30: MacGyver. 20.25: Időjárás. 20.30: Make-up és pisztolyok. 21.25: Sport. 21.30: A B-52-es bombázó. 23.20: Hírek, sport, időjárás. 23.30: A kalóz. 1.00: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 8.45: Műsorismertetés. 8.50: Tv-naptár. 9.00: Válogatás az oktatói-programokból. 10.30: Elmulasztották — nézzék! 13.00: Családi magazin. 14.30: Játékfilm gyerekeknek. 16.00: Hét Tv-nap. 16.45: Tv-napló I. 17.00: Népzenei műsor. 17.30: Drámasorozat. 18.30: Szívélyesen az Önöké. 19.18: Hírek külföldi turisták részére. 19.30: Tv-napló II. 20.05: A mai sport. 20.15: Peter Gun. 22.00: Tv-napló III. 22.15: Hírek külföldi turisták részére. 22.20: Rádás program. 0.50: Hírek. 0.55: A vasárnapi műsor ismertetése.

2. műsor: 14.10: Műsorismertetés. 14.15: Tv-naptár. 14.25: Tudományos-ismertetésszerű sorozat. 15.20: Hogyan legyünk együtt. 17.20: Rádás program. 18.00: Varazdin: YASSA kézilabda-mérk. 18.45: Varazdin: II. félidő. 19.30: Tv-napló. 20.15: Zenei est. 21.45: Hírek. 21.50: A krutika szemei. 22.20: Sportszombat. 22.40: Az idő képei. 23.25: A vasárnapi műsor ismertetése.

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ

8.34: Énekszóval, muzsikával. 9.00: Neveletlenek. 10.05: Örökzöld dallamok. 10.54: Édes anyanyelvünk. 11.00: Gondolat-jel. 12.15: Harminc perc alatt a Föld körül. 12.45: Faragó Vilmos jegyzete. 12.55: Népdalkörök pódiuma. 13.20: Mit üzen a Rádió? 14.10: Művészlemez. 15.05: Adósságtörlesztés. 16.05: Wilhelm Furtwangler vezényli a Bécsi Filharmonikus Zenekart. 17.00: Értékmegőrző. 17.30: Komolyzenei lemezlvas. 18.40: Remekírók hangszalagon. 18.43: Vörösmarty Mihály elbeszélő költeményének rádióváltozata. 20.15: A kapovári verbunk nyomában. 20.52: Schubert: Asz-dűl impromptu Op. 90. No. 44. 21.00: Társalkodónok, hírnökök, besúgók. 22.15: Régi kórusmuzsika. 22.40: „... A szemálmom elleni harcról aligha lehet lemondani”. 22.52: Nagy mesterek.

PETŐFI RÁDIÓ

7.05: A római katolikus egyház féléórja. 7.35: Vasárnapi orgonamuzsika. 8.05: Búzaszemecske. 9.05: Varázskeringő. 9.40: A Magyar Rádió Karinty Színpad. 11.10: Vasárnapi koktél. 12.03: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Mikrofón-próba. 14.00: Szepertin. 15.05: Táskarádió. 16.00—21.00: Poptársnnya. 21.05: A kolarádóbogár. 21.33: Társalgó. 22.28: Dzsessz a 80-as években. 23.15—0.14: Mikos Éva és Máté Péter énekel, Balassa P. Tamás orgonál.

BARTÓK RÁDIÓ

8.13: Verdi operáiból. 9.00: Montreux-Vevy-i Fesztivál — 1988. 10.06: Új Zenei Újság. 10.50: Eszperantó híradó. 11.00: Beethoven: Missa solemnis. 12.22: Új kompakt-lemezeinkből. 13.00: Kis magyar néprajz. 13.05: Szemle. 13.30: Siegfried Jerusalem operáinak énekel. 14.10: Rockjóság. 15.05: Zenekari muzsika. 16.05: Jockey Club. 17.05: Felejthetetlen hangversenyek. 17.57: Haydn operáiból. 18.30: A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.05: A Magyar Rádió dél-amerikai nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.35: Zenekari muzsika. 20.39: Magyar arckor Dél-Amerikában. 21.00: Beatles slágerek. 21.55: A Kölni Musica Antiqua együttes játszik. 22.34: Bemutatjuk új felvételünket. 23.00: Nevek ürtőgén.

TV1

8.40: Családi torna. 8.45: Kéménymesék. 9.10: Aprónép. 9.35: Cigánykerék. 10.10: Köves József: Közös kutya. 11.00: Mi-tu-ház. 11.15: Hazanéz. 12.00: Képzés. 15.00: Képzés. 15.05: RTV Közösségszolgálat. 15.10: France Gall a Zenith Színházban. 16.00: Reklám. 16.05: Családi vasárnap. 17.15: Betűreklám. 17.20: Zene, táj, város — Győr. 18.00: Reklám. 18.10: Reklám. 18.15: Delta. 18.45: Reklám. 18.50: Esti mese. 19.00: A HÉT. 20.00: Híradó. 20.15: Az öreg. 21.15: Reklám. 21.20: Pódium. 22.00: Telesport. 23.20: Képzés.

TV2

14.00: Képzés. 14.15: TV2. 15.00: A Forsyte Saga. 15.51: TV2. 16.00: Szindbád nyolcadik utazása. 16.43: TV2. 16.50: Álljunk meg egy szőra! 17.00: TV2. 18.25: Gyerekeknek! 18.46: TV2. 19.00: Premier. 22.30: Las Vegas-show. Kb. 23.40: TV2. Napzárta.

SKY CHANNEL

7.00: Az erő órája. 8.00: Mókagyár. 12.00: The Nescafé UK Top 50. 13.00: 2000 után. 14.00: Hihetetlen! 15.00: A pankráció szupersztárjai 1989-ben. 16.00: A szörnyű monstrum. 17.00: Riadókészültségben. 18.00: Eurosport.

SUPER CHANNEL

7.00: Superkids. 11.00: Coca Cola Eurochart. 12.00: Divatkörkép. 12.30: A ma világa. 13.00: Írva vagy... 13.30: Blake's Seven. 14.30: Dundee és Culhane. 15.30: Egyveleg. 18.00: Európai üzleti hírek. 18.30: Nemzetközi hírmagazin. 19.00: Európai kitekintő. 19.30: Richard diamond. 19.55: Időjárás-jelentés. 20.00: The Chart Show. 21.00: Dempsey és Makepeace. 21.55: Időjárás-jelentés. 22.00: Királyi esküvő. kb. 23.45: Időjárás-jelentés, majd Egyveleg.

TV5

12.00: Bernard Rapp műsora. 13.00: Hírek. 13.15: Kalandok és sport. 14.30: Sportmagazin. 15.00: Lenin szemével... 16.00: Hírek. 16.05: A nagy sakktábla. 18.00: 30 millió barát. 18.30: Bárányhímlő-híradó. 19.00: Kiút. 19.30: Hírek, időjárás. 19.35: A Caillaux-ügy. 20.30: Champs-Élysées. 22.00: Tv-híradó, időjárás. 22.30: 7-ről 7-re. 23.30: Viva. 0.15: Jazz In. 0.40: Műsorzárás.

SAT1

0.00: Mister Ed. 8.30: A Flintstone család. 8.55: Horoszkóp, műsorelőzetes. 9.00: Mozifilm-újdonságok. 9.25: Vallásos szemzöngéből. 9.30: Sport. 10.00: Ötletek kintbarátoknak. 10.05: Hello-Goodbye. 12.00: Élő sportközvetítés. 14.00: Horoszkóp, műsorelőzetes. 14.05: Konnyhatündereknak. 14.15: Az állatok és mi. 14.40: Jégkorong. 17.10: Beutunat hosszúak az éjszakák. 18.45: Híradó. 19.00: Nyereményes quiz játék. 19.10: A szép és a szörnyeteg. 20.00: Időjárás. 20.10: Otto, a balkezes. 21.55: Sport. 22.05: Hallo Berlin. 22.30: Német életképek. 23.30: Hírek, sport, időjárás. 23.40: Filmek órája. 23.55: A kalóz. 1.25: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 8.30: Barázdák. 9.00: Látóhatár. 9.15: Műsorismertetés. 9.20: Hírek. 9.30: Vasárnap délelőti gyerekeknek. 11.00: A tudás vagyon. 12.00: Oktató-műsor. 13.00: Louis Mesonier — filmsorozat. 13.50: Vasárnap délután. 16.30: Útleírás. 17.05: Pásztorozott térség. 18.45: Ferdi. 19.08: Tv-fortuna. 19.18: Hírek külföldi turisták számára. 19.30: Tv-napló. 20.00: A Balkán expressz. 21.00: Utazás Kiteribe. 22.30: Tv-napló. 22.50: Hírek külföldi turisták számára. 22.55: Rádás program. 0.55: Hírek. 1.00: A hétfői műsor ismertetése.

2. műsor: 7.20: Műsorismertetés. 7.25: Hírek. 7.30: Rádás program. 10.00: Ma a holnapért. 13.00: Sport-délután. 15.55: Röplabda-EB: Szovjetunió—Jugoszlávia. 16.20: Estoril: FI Portugália Nagydíját. 19.30: Tv-napló. 20.00: Tudományos ismeretterjesztő sorozat. 20.45: Tegnap, ma, holnap. 21.00: Költészet. 21.35: Sportszemle. 22.05: A hétfői műsor ismertetése.

A Sky Channel, a Super Channel, a TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

Szabad Európa Rádió

Szombat

7.00: Kezdődik a nap: hírek, hír-magazinok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: A munka világa. 8.35: A hallgatók fóruma. 8.55: Napi kalendárium. 9.00: Hírek. 9.10: Zenés üzenetek. 10.00: Hírek. 10.10: Világ gazdasági magazin. 10.40: Tiszta forrás. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó — hírek. 12.10: Zenés üzenetek. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.20: A hallgatók fóruma. 13.40: Magyar politikai magazin. 14.00: Hírek. 14.10: Világ gazdasági magazin. 14.40: Tiszta forrás. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni randevű. 16.00: Hírek. 16.10: A hallgatók fóruma. 16.30: Gondolatforgató. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Csillagok és sávok. 17.45: Nemzetközi hetilapszemle. 18.00: Hírek. 18.10: Magyar- és világhíradó. 18.40: Magyar politikai magazin. 19.00: Hírek. 19.10: Hazai napló. 19.40: Egy hét Kelet-Európában. 19.50: Hétvégi levél. 20.00: Hírek. 20.10: Magyar- és világhíradó. 20.40: Irodalmi program. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Csillagok és sávok. 21.45: Nemzetközi hetilapszemle. 22.00: Hírek. 22.10: Sport. 22.20: Nyugati levél. 22.30: Nyitott szemmel. 22.40: Nyugati folyóirat-szemle. 23.00: Hírek. 23.10: Hazai napló. 23.40: Egy hét Kelet-Európában. 23.50: Hétvégi levél. 24.00: Hírek. 0.02: Nemzetközi hetilapszemle. 0.17: Csillagok és sávok. 0.52: Műsorzárás.

Vasárnap

7.00: Hírek. 7.05: Földközelen. 7.35: Nemzetközi hetilapszemle. 7.50: Műsorismertetés. 7.55: Napi kalendárium. 8.00: Hírek. 8.05: Gondolatok vasárnapra. 8.10: Hazai napló. 8.40: Egy hét Kelet-Európában. 8.50: Hétvégi levél. 9.00: Hírek. 9.05: Napi kalendárium. 9.10: Protestáns világ. 9.40: Irodalmi műsor. 10.00: Hírek. 10.05: A munka világa. 10.30: Gondolatforgató. 11.00: Hírek. 11.05: Élő egyház. 11.55: Napi kalendárium. 12.00: Déli harangszó — hírek. 12.10: Földközelen. 12.40: Nyugati folyóiratszemle. 13.00: Hírek. 13.10: Zenés üzenetek. 14.00: Hírek. 14.05: Gondolatok vasárnapra. 14.10: Egy hét Kelet-Európában. 14.20: A politikai gondolkodás története. 14.30: Gondolatforgató. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni randevű. 16.00: Hírek. 16.05: A munka világa. 16.30: Zene-szó. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Múlt idő, jelen idő. 18.00: Hírek. 18.10: Magyar- és világhíradó. 18.40: Hobby. 18.50: Párizsi magyar figyelő. 19.00: Hírek. 19.10: Protestáns világ. 19.40: Történelmünk útja. 20.00: Hírek. 20.10: Magyar- és világhíradó. 20.40: Nyitott szemmel. 20.50: Nyugati levél. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Élő egyház. 22.00: Hírek. 22.10: Sport. 22.20: Hétvégi levél. 22.30: Gondolatforgató. 23.00: Hírek. 23.10: A hallgatók fóruma. 23.30: Hazai napló. 24.00: Hírek. 0.02: Múlt idő, jelen idő. 0.52: Műsorzárás.

Megszólalt a MOB Sportolói Bizottsága

A hét — nem versenyszerű — sporteseményeinek sorában újdonságként szolgált a MOB Sportolói Bizottságának alakuló ülése, amelynek végzetével az olimpiai és világbajnok (már visszavonult kenuzó) Vaskuti István vezette testület üzenetet fogalmazott meg valamennyi magyar sporttársának címezve. E levél — aláírja a bizottságvezető mellett: Borkai Zsolt, Darnyi Tamás, Engi Klára, Gáspár Tamás, Jónyer István, Karácsony Gyula, Mizsér Attila, Stefanek Gertrud, Tóth-Harsányi Borbála és Zsivótzky Gyula — közlésére kérte fel Schmitt Pál, a MOB elnöke az MTI Sportszerkesztőségét.

*

„A magyar olimpiai mozgalom közel 100 éves történetében először a Magyar Olimpiai Bizottság megalakította a Sportolói Bizottságát, melynek tagjai olimpiai és világbajnokok, neves sportolók.

Alapvető feladatunk a sportolók érdekképviselete, amellyel segíteni szeretnénk a soron következő nyári és téli olimpiai felkészülést és részvételt a világ fiataljainak négy évenkénti seregszemléjén.

Célul tűztük ki, hogy sportolóinkat érintő MOB-döntéseket és határozatokat bizottságunk véleménye nélkül ne hozzanak, illetve, hogy a döntéshozók sporttársaink érdekeit vegyék messzemenően figyelembe.

Képviselhetjük magunkat a Magyar Olimpiai Bizottság különböző munkabizottságaiban, a MOB elnökségében. Munkánkhoz elengedhetetlenül szükséges, hogy sportolói bizottságok alakuljanak az egyesületeknél és a sportági szakszövetségekben.

Felhívással fordulunk sporttársainkhoz, hogy kezdeményezzék az egyesületekben, illetve szakszövetségekben a miénkhez hasonló bizottságok megalakítását. Munkájukhoz készek vagyunk mindennemű szakmai és erkölcsi támogatást megadni. Igyekezzenek elérni, hogy önmaguk közül választott vezetőjüket az adott testületek elnökségeibe — szavazati joggal — bevonják.

Bízunk benne, hogy az újonnan alakult MOB keretei között — közös összefogással — megvalósíthatjuk elképzeléseinket. A magunk eszközeivel hozzá kívánunk járulni a sportmozgalom demokratizálásához. A kért jogok mellé készek vagyunk az azokkal együttjáró felelősséget is vállalni.”

Matuzsálemi kor megért kapusok?

Shilton a csúcsra tör

Ezen a héten ünnepelte 40. születésnapját Peter Shilton, az angol labdarúgó-válogatott kapuvédője, aki tagja a „százasklubjának”, egészen pontosan 110 alkalommal öltötte magára a szigetországi nemzeti együttes mezét. A kerek évforduló alkalmából a Today című lap készített exkluzív interjút a lassan nagypapa korba kerülő Shiltonnal.

Arra a kérdésre, vajon érzi-e évei számát, Shilton először csak hosszas nevetéssel válaszolt, majd kifejtette: lehet, hogy egy „közember” 40 évesen már idős, ő azonban még aktív labdarúgóként sem tartja korosnak magát. A jelenleg a Derby County hálóját őrző Shilton 870(!) alkalommal védett angol bajnoki és kupamérkőzéseken. Természetesen arról is faggatták, miként tudja hétről-hétre, hónapról-hónapra hozni jó formáját?

— Nincs különösebb titkom, napi két óráss edzéseken veszek részt, azután mindig sort kerítek arra, hogy a tréning után lepihenjek, és aludhassak egy keveset — hangzott Shilton válasza. — Az esti órákban korai vacsora, televíziónézés, majd 10 óra tájban irány az ágy.

A labdarúgósporthoz valószínűleg tálcán kínálja a kapusoknak, hogy akár több évtizeden keresztül is őrizzék a hálót.

Jellemző, hogy a földkerekségen a legtöbb válogatottságszámmal kapus, nevezetesen az északír Pat Jennings rendelkezik. Jennings az 1986-os mexikói vb-döntőben a brazilok ellen ünnepelte 41. születésnapját, akkor öltötte magára 119. alkalommal a kapusmezt, s ezzel lépett elő listavezetővé. Hozzá hasonlóan szinte matuzsálemi kort élt meg a kapuban Dino Zoff, az olaszok egykori kapusmágusa, aki 1968 és 1983 között 112 alkalommal volt válogatott, és ez idő alatt 4 világbajnoki döntőben is részt vett. A szovjet Lev Jasin mutatott utat Jenningsnek, Shiltonnak és Zoffnak, hiszen a nemrégiben 60. születésnapját ünneplő Jasin (1971-ben vonult vissza) szintén 40-es éveit taposta, amikor még védett.

— Ha nem jön közbe váratlan sérülés, akkor legalább két vb-döntőben szeretnék még pályára lépni — mondta el Shilton a Today riporterének. — Biztos vagyok abban, hogy a jövő évi olaszországi fináléban szerepelhetek az angol együttesben, és az lenne az igazi bravúr, ha 44 évesen ott lehetnék az 1994-es, az Egyesült Államokban sorra kerülő világbajnoki döntőben is.

Profí boks: 23 millió dollárért Soha többé... aztán mégis

Sugar Ray Leonard és panamai kihívója, Roberto Duran III összesen 23 millió dolláros „tiszteletdíjat” kapnak december 7-i, Las Vegas-i fellépésükért. A Profi Boks Világtanács (WBC) szuper-középsúlyú címéért a kaszinóiról híres amerikai város Nevada nevű szállodájában száll ringbe az immár 33 éves címvédő, és a nála is öt évvel idősebb ellenfele, Duran.

A panamai öklöző eddigi mérlege 85 győzelem (ebből 61 kiütéses), valamint 7 vereség. A bokszoló kilenc évet várt arra, hogy megmérkőzhessen a legendás híró Leonarddal. Utoljára 1980-ban, New Orleans-ban találkozott a szorítóban, akkor Duran a nyolcadik menetben „No Mas!” (Soha többé!) kiáltással feladta a küzdelmet. Igaz, ezt megelőzően viszont a súlycsoport legnagyobbjának tartott Leonard tőle szenvedte el élete azóta is egyetlen vereségét.

— Kiütéssel nyerek — jósolta magabiztosan Duran, aki 8 millió dollárt kap kiállításáért. — Megvárom, míg Leonard elfárad, és amikor már nem lesz ereje arra, hogy bohócként körbe-körbe ugráljon, akkor beviszem a számára végzetes csapást. Ezúttal jobban felkészülök, mint legutóbb New Orleansban. Egyébként szeretném megköszönni ellenfelemnek, hogy elfogadta kihívásomat, és hajlandó kiállni a nagy visszavágóra.

Pólóban a gyengébb nem az erősebb

Az uszodák hőseit köszöntötték

Pénteken bensőséges ünnepség színhelye volt a Béke Szálló Velence-terme. Az idei felnőtt és korosztályos világversenyeken szerepelt sikeres magyar úszókat, vízilabdázókat és műugrókat köszöntötték, illetve jutalmazták meg az Országos Sporthivatal és a Magyar Úszó Szövetség vezetői. Az eseményen jelen volt Tibor Tamás miniszterhelyettes, az OSH elnöke, Domonkos Anna elnökhelyettes, dr. Dénes Lajos, a MUSZ elnöke és Osváth Sámuel főtitkár.

Osváth Sámuel bevezető szavai után Tibor Tamás méltatta az uszodai sportágak magyar képviselőinek ideai sikereit, amelyek nemcsak a magyar úszósporthoz, hanem a magyar hazának is világraszóló dicsőséget hoztak. Majd — nem szaporítva tovább a szót — kiosztotta a csaknem kétfélmillió forintnyi eredményességi jutalmakat.

A sportolók és edzőik között ott voltak a bonni felnőtt EB-n sikereket aratott úszók, műugrók és női vízilabdázók — Darnyi Tamással, Egerszegi

Krisztinával és Kiss Lászlóval az élen. (Megjegyzendő, hogy Széchy Tamás pénteken indult dániai előadó körútra, ezért nem lehetett ott a Hotel Békében.)

Elismerést kaptak a női vízilabdázók is, annál fájdalmasabb volt, hogy a férfi pólósok ezúttal hiányoztak, elvégre a 9. helyért semmiféle jutalom nem jár. Azután sorban következtek a további sikeremberek, a Leeds-i ifjúsági EB-n, az isztambuli ifjúsági vízilabda Európa-bajnokságon, a lipcsei úszó és műugró, illetve a soproni vízilabda IBV-n érmeiket — többnyire aranyat szerzett magyar sportolók.

A fogadás villásreggelivel fejeződött be.

A botrányos angol szurkolók miatt

Szardíniai száműzetés

Még korántsem biztos, hogy az angol válogatott selejtező csoportjából továbbjutva résztvevője lesz a jövő évi olaszországi labdarúgó világbajnoki döntőnek, de úgy látszik, a szervezők máris elhatározták: amennyiben a szigetországiak eljutnak Itáliába, valószínűleg Szardínia szigetén, Cagliari városában rendezik mérkőzéseiket.

Luca di Montezemolo, a szervező bizottság elnöke szerint erre a „száműzésre” azért van szükség, mert így talán sikerül meggátolni, hogy az angol válogatottat olyan szurkolók is elkí-

sérjék, akik nem kaptak jegyet a találkozókra. A legutóbbi, stockholmi botrány ugyanis azt igazolta, hogy a kintrekedt és emiatt feldühödött vagy bánatos futball rajongók az alkoholhoz folyamodnak, aminek általában rendbontás a vége.

A szurkolókat egyébként a stadionok kivételével sehol sem választják szét, mivel ez lehetetlen feladatot róna a rendezőkre. Így előfordulhatnak vereségek, de Montezemolo bízik abban, hogy a „nagyobb botrányok nem annyira a válogatottak, mint inkább a klubok összecsapásain robban ki”.

Törökösödő Szulejmanovok

Nemcsak a súlyemelő szűkebb táborát, hanem a sportszerető közvéleményt is megbolygatta a sportág újabb ügye. A szovjet Hafiz Szulejmanov és edző-gyűrője, Vitalij Stabrov elhagyták hazájuk küldöttségét, s az athéni török nagykövetségen kértek politikai menedéket.

A Szovjetszkij Szport megkereste Szulejmanov feleségét:

— Nem hiszem, hogy Hafiz saját akaratából döntött így. Ő nem árulhatta el hazáját. Biztos vagyok benne, hogy provokáció áldozata lett. Stabrov biztathatta fel erre a cselekedetre. Semmilyen gondja nem volt, ami ilyen lépésre készítette volna. Két éve házasodtunk össze, s igazán boldogok voltunk.

Marad vagy még Rónai?

A szokásos titkolózás

Kereki beugrásra készen

Bukdácsol a ZTE labdarúgó csapata az NB II. Nyugati csoportjában. A Komlói 1-4 után a klubvezetés „pihenőt javasolt” Rónai Istvánnak, ami azt sejteti, hogy a Zete, eddigi gyakorlatától eltérően, sokkal humánusabb módon véghezvitt edzőmenetést, pontosabban — váltás következik Egerszegen. Kézenfekvőnek látszik, a szerepcsere: a most megbízott edző Kereki Zoltán az utánpótlásból előlép vezetőedzővé, Rónait pedig — ha marad — a fiataloknál „pihentetik”.

— *Mint már a leendő vezetőedzőt köszönthetlek?* — kérdezem az egykori kiváló labdarúgóból lett edzőtől, Kereki Zoltántól.

— Nem tudok mit mondani, mert nem látok a kártyákba. Furcsa ez a titkolózás, ami nálunk van. Az égadta világon semmit sem közöltek velem a jövővel kapcsolatban, csak annyit: „A Pistát elküldjük pihenni, míg visszajön te viszed a csapatot”.

— *Még az sem kizárt, hogy Rónai az első csapathoz tér vissza?*

— Elvileg nem, de gyakorlatilag annál inkább.

— *Vagyis Kereki beugrásra készen?*

— Valahogy így.

— *A ZTE kispadja „puhább fából” van, mint a csapatok nagy többségénél.*

— Értem a célzást. De ha rám esik a választás, nem fogok begyulladni. Egyébként ez az edzői nem egy olyan ördögös dolog, mint amekkora feneket kerítenek neki, mint amennyire ezt misztifikálják nálunk. Persze, ott a meccsenkénti felelősség, de a többi

egy felkészült ember meg tudja csinálni.

— *Rónai hol hibázott?*

— Nagyon sehol. Az a helyzet állt elő, hogy a két utánpótlás válogatott Balogh és Szabó bevonulásával széttelődött a védelem — ezt bizonyítják a vereségek —, amit újra össze kell rakni. A közönségnek és a vezetőségnek persze nem tetszik, hogy az olimpiai válogatott fiatal Fuiszt — rokona a kanizsai csatárnak — (a Szerk.) — mellőzte Rónai. Hozzáállásával edzőmunkájával ezt ki is provokálta a játékos.

— *Ezek után Kereki beállítja a csapatba?*

— Nálam már vasárnap játszani fog...

— *A következő két forduló nemcsak a csapat, de a Te sorsodat is meghatározza. Magyarán: ha jön két győzelem, akkor rád voksolnak.*

— Én is így érzem.

— *De ha később akadékoskodik majd egy-két vezető?*

— Ezt a „hátmögöttüst” én hamar megszüntetném. Nekem mindent meg lehet mondani, biztos vagyok benne, hogy nem kell elküldeni „pihenni”.

— *Még egy csak úgy spontán eszembe jutó kérdés: mi van a nagy csatárral Kámánnal, akiért a Videoton és a Honvéd talán a hét milliót is megadta volna a nyáron?*

— Egyszerűen lazán veszi az NB II-öt, túl könnyedén akar játszani, s ez a megkülönböztetett figyelem miatt, itt sem megy. Éppen az előbb mostam meg egy picit a fejét.

Bálint Gy.

Újra a kispadon egy nyugdíjas sikeredző

Vidéki kiscsapattal nem kis sikerekért

Hiába no, kell a hamisítatlan meccshangulat, az izgalomtól néhánéhá már pattanásig feszülő ideg. Szabó Ödön mesteredző, a honi kosárlabda egyik legelismertebb szaktekintélye nem sokáig bírta a nyugdíjas éveket, ma — újra bajnoki mérkőzésen — leül a kispadra. Mégpedig annál a vidéki kiscsapattal (a KSC Szekszárdról van szó), amely jogelődjénél az igazi karrierje megkezdése előtt dolgozott.

A felkészülési időszak utolsó, századik edzése (ebbe az edzéssel egyenértékű előkészületi meccsek is benne vannak) előtt érdeklődtünk a mester és a csapat premier előtti hangulatáról.

— Nem lehetnek különösebb illúzióink, hiszen a felsőház csapatai jobban erősödtek, mint mi, valószínűleg a bentmaradásért fogunk harcolni, de... Ettől függetlenül bízom benne, hogy otthonunkban, a számunkra kitűnő felteteleket teremtő szekszárdi városi sportszarnokban szerzünk kellemes meglepetéseket a szurkolóinknak.

— *A csapat felsőházi emlékei meglehetősen kellemetlenek: egy-két apró győzelemmel könnyen maguk mellé ál-*

líthatják a kosárlabda szekszárdi híveit, akiknek a későbbiek során a szó igazi értelmében vett szurkolói jelenléte pluszkosarakat jelenthetnek.

— Nagyon fontosnak tartom, hogy így legyen. Az amerikai főiskolás válogatott elleni győzelem, valamint a Sió Kupa megnyerése már némi sikermorzsa volt a szurkolóknak, ami jó előjel a mai MTK elleni meccs előtt.

— Nincs mellébeszéd, győzni megyünk Pestre — fejezte be nyilatkozatát Szabó Ödön.

Hova tűnt Aouita?

A New York-i Mercedes Mérőld elnevezésű országúti futóverseny főszervezője kétségbeesve jelentette be a csütörtöki sajtótájékoztatón: nem tudja hol van Said Aouita, az esemény beharangozott legnagyobb sztárja. A találgatások megindultak: talán több pénzt akar kicsikarni, netán a világbajnok Bile ellen nem akarja felvenni a küzdelmet?

Kirekesztve

avagy: hullámlovaglás a rádióban

Gyakran elgondolkodom azon, hogy miért születnek még manapság is időről időre ésszerűtlen, érthetetlen, a tömegek érdekeit semmibe vevő döntések. Sajnos, ez alól a sport, illetve a sporttal kapcsolatos területek sem kivételek.

A közelmúltban rendkívül „bölc” döntést hozott a Magyar Rádió valamelyik (vagy néhány) nagy tudású hivatalnok. Az évtizedek óta közkedvelt, az NB I-es labdarúgó-mérkőzésekről tudósító Körkapcsolás című műsort a sportadások zömével egyetemben áthelyezték a mindenki által fogható középhullámú Petőfi adóról az ultrarövidhullámú Kossuth adóra. Valóban zseniális ötlet volt, hiszen így lényegében sztereóban hallgathatja a nép, mondjuk az FTC—Ú.Dózsa rangadót, és ez, ugye, nagyon fontos.

A csere kiagyalói bizonyára úgy képzeli el a sport iránt érdeklődőket, hogy a szerző rádió előtt, a karosszékben elnyúlva hallgatják a riportereket. Furcsa, hogy senki sem világosította fel őket arról: egyrészt rengetegen figyelik a sportközvetítéseket a kertben, az utcán, vagy egy másik sporteseményen, másrészt, hogy nincs mindenkinek URH-vételre alkalmas készüléke. Illetve, akinek van is, a fentiek miatt nem azon, hanem egy kis zsebrádióval hallgatja például a futballmeccseket. E nagy számú sportkedvelőt azonban a már említett okos döntés kirekesztette a szurkolás élvezetéből.

Az utóbbi hetekben sok levél érkezett a rádióba a hullámsáv váltás miatt. A kérdés ezek után csupán az: vajon lesz-e annyi belátás az illetékesekben, hogy a hallgatókkal is törődve — állítólag értük van a rádió — visszaállítsák a sportközvetítéseket a középhullámra?

Mert ez a hullámlovaglás százezreknek okoz bosszúságot.

(em)

Hétfélig sportműsor

Szeptember 23 szombat

atlétika: Felnőtt férfi és női 10 000 m-es országos bajnokság, Népstadion 18.30

kerékpár: Országos női kritériumbajnokság, Kazincbarcika, 15.30

kézilabda: Duna Kupa magyar—osztrák női forduló, Hauszmann utca:

BHG SE—WAT Fünfhaus, 10.00 Dunaujváros—WAT Fünfhaus, 16.00

kosárlabda: NB I-es női mérkőzések, köztük: BEAC—Gépszev — Szarvas,

Bogdányf u., 16.30 MTK-VM — Szekszárd, Hungária krt., 16.00

labdarúgás: NB I-es mérkőzések: Bp. Honvéd—Vasas, Bozsik stadion, 16.00

óra; Békéscsaba—MTK-VM, Békéscsaba, 16.00; Haladás—Rába ETO,

Szombathely, 16.00; Siófok—Ferencváros, Siófok, 18.00; Videoton—

DVSC, Székesfehérvár, 18.00; Ú. Dózsa—Vác, Megyeri u., 18.00;

NB II. Keleti csoport:

NYVSSC—Szarvas, Nyíregyháza, 16.00

röplabda: Női NB I-es mérkőzések

tenisz: Rájátszás a férfi csapatbajnokságért: az első helyért:

Ú. Dózsa—MTK-VM, Margitszigeti Teniszstadion, 8.30 a harmadik

helyért: BSE—Építők, Városmajor, 8.30

torna: Férfi csapatbajnokság 3. forduló, Tornacsarnok 10.30

vitórlázás: 470-es női és férfi Európa-bajnokság, Balatonfüred, 10.00

vízilabda: OB I-es mérkőzések, köztük: Szolnok—Ú. Dózsa, Szolnok 11.00.

Szeptember 24 vasárnap

kézilabda: Duna Kupa, magyar—osztrák női forduló, Hauszmann utca:

Dunaujváros—Hypobank, 10.00 óra; BHG SE—Hypobank, 16.00

Női NB I-es mérkőzések, köztük: Bp. Spartacus—Veszprém, Kőér u. 15.30

kosárlabda: NB I-es férfi és női mérkőzések, köztük a férfiaknál, „A” csoport:

Körmend—Tungsram, Körmend, 17.30; Videoton—ZTE, Székesfehérvár,

17.00 a nőknél: PVSK—Bp. Spartacus, Pécs, 16.30

labdarúgás: NB I-es mérkőzés: Tatabánya—Veszprém, Tatabánya, 15.00;

NB II-es mérkőzések (valamennyi kezdete: 15.00)

Keleti csoport: Debr. Kinizsi—Salg. Süküveg, Debrecen; Kazincbarcika—

Metripond, Kazincbarcika; Mezőtúr—Szegedi Dózsa, Mezőtúr; Szeged—

DVTK, Szeged; Eger—Szolnoki MÁV MTE, Eger; Kecskemét—BVSC,

Kecskemét; Baja—DMTE, Baja;

Nyugati csoport:

Szekszárdi Dózsa—Tapolca, Szekszárd; Oroszlány—Nagykanizsa,

Oroszlány; BMTE Törley—Komló, Promontor u.; Mohács

—III. Ker. TTVE, Mohács; Dunaujváros—Keszthely, Dunaujváros;

Volán SC—Dorog, Czabán Samu tér;

Sopron—Paksi SE, Sopron; ZTE—Ajka Hungalu, Zalaegerszeg 18.00

motorsport: Motocross országos bajnokság, Piliscsév, 13.00

röplabda: Férfi és női NB I-es mérkőzések, köztük a férfiaknál: Fabulon

—Vasas—Csepel, Fáy u. 15.00

vitórlázás: 470-es női és férfi Európa-bajnokság, Balatonfüred, 10.00.

Köszöntjük

Tekla
és Őszike

nevű olvasóinkat.

Tekla görög eredetű személynév, azt jelenti: Isten dicsősége. Dömötör Tekla néprajzkutató neve nyomán vált ismertté.

Őszike. Újabb keletű névadás az őszike virágnév nyomán. Az őszike székely tájszó, Arany Jánosnak a Margitszigeten írt Őszikék című versciklusa tette ismertté. Köznyelvi jelentése: őszi kikerics.

A Nap kél: 6.32 órakor
nyugszik: 18.42 órakor

A Hold kél: 24.20 órakor
nyugszik: 16.01 órakor

SZÁVAI | KALENDÁRIUM

Géza | Szeptember 23: Tekla

Akoljárás vagy pokoljárás?
(Tekloga)

„Szenvedek, Tekla,
Fodor báránycád
Selymes akla
Felzaklata.”

**

Nincs menekvés.

Így megy
Ez míg
Meggfennek én
Vagy a pokol
Vagy a Tekla
Fenekén.

Morbid?

Ha viccgyűjteményben olvastam volna, tán kacagásra ingerel. De hát nem így volt. A történetecske valószínűsége. Magam voltam szem- és fültanúja.

A kocsmai kerthelyiség egyik asztalánál két nyugdíjas korú öregúr sörözgetett. Beszélgettek ők, sok egyéb más között a bányászatról is, lévén mindkettőjük vájár volt egykoron. Egyikük — K. úr — 56-ban elhagyta az országot, de az NSZK-ban is a szakmában dolgozott nyugdíjáig. Amikor azután a beszélgetés fonala nyugdíjaik összegszerűsége és reálértéke felé gombolyodott, elszabadult a pokol! A magyar öregúr — más érve nem lévén — a következővel kívánta megkontrázni vitapartnerét:

— De téged ez idő alatt a kapitalista mindvégig kizsákmányolt!

— Ez igaz — hangzott a válasz —, de emellett élni is hagyott! Téged viszont a te államszocializmusod zsákmányolt ki ez idő alatt, és ezért nem is hagyott „éhendögleni”!

Mindössze ez a különbség a kettő között.

Nem tudtam nevetni rajta.

— bayer —

Vénasszonyok nyara

Az ország nagy részén továbbra is túlnyomóan derült lesz az ég, az időnkénti felhősödésből legfeljebb nyugaton várható egy-egy futó záporosó. Éjszaka főként délnyugaton köd képződik, amely csak lassan szűnik meg. A délkeleti szél mérsékelt marad. A legmagasabb nappali hőmérséklet 22—27 fok között alakul.

Előfizetőink figyelmébe

Lapunk árának emelkedése miatt a posta beszedi a régi és az új ár közötti különbözetet az előfizetőktől. A részvénytársaság vezetősége közli, hogy a különbözet összegét a posta útján visszautalja előfizetőinknek.

— Átadták a Hotel Aliscát Szekszárdon. Tolna megye székhelyén az 1966-ban épült Turista Szálló igen előregedett, s már jó ideje megérett az átalakításra, felújításra, annál is inkább, mert egy éve már nem is üzemel elagottsága és korábbi veszteséges üzemelése miatt. A Tolna Megyei Idegenforgalmi Hivatal pénz hiányában a TESZKO-val és a lengyel POLSER-VICE-vel olyan egyezséget kötött, hogy az említett két cég bonyolításával lengyel építő vállalat elvégzi az átalakítást, ennek fejében a hivatal a megyében levő kempingekben és motellekben látja vendégül a lengyel turistákat, azaz a végzett munkát e formában „ledolgozzák”. Az átalakított, most már szép és korszerű Alisca Hotelt tegnap adták át. A kétszintes szállodában egyszerre 46 vendéget tudnak fogadni. A házban 19 két- és háromgyás szoba van, valamint egy lakosztály.

— Egyelőre nem tudni, miért döntött a felszállás megszakítása mellett annak a Boeing-737-es repülőgépnél a pilótája, amely csütörtökön hajnalban a New York-i La Guardia repülőtér mellett East River folyóba zuhant. Az irányítótorony munkatársai elmondták, hogy az US Air légitársaság pilótája a gép lezuhanása előtt néhány pillanattal indoklás nélkül közölte a toronnyal: megszakítja a felszállást. A végleges adatok szerint a szerencsétlenségben két asszony vesztette életét, mindketten a repülő elsüllyedt hátsó részén tartózkodtak. A személyzetet eddig még nem hallgatták ki, de elrendelték a pilóták és a személyzet kivizsgálását annak megállapítására, hogy nem fogyasztottak-e alkoholt vagy kábítószert.

Lottótájékoztató

A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság közlése szerint a 38. játékheti lottónyemények — a nyereményilleték levonása után — a következők:

5 találatos szelvény nem volt.

A következő hétre átvitt jutalom nettó összege 14 millió forint.

A 4 találatos szelvényekre egyenként 256 082 forintot,

a 3 találatos szelvényekre egyenként 1549 forintot,

a 2 találatos szelvényekre egyenként 50 forintot fizetnek.

A közölt adatok nem véglegesek, a nyeremények értékelése még tart.

(MTI)

Csecsemőgyilkosság tettesét keresi a rendőrség

A Budapest XII. kerület Jánoshegyi útnak a Normafa lejtővel átellenes oldalán lévő erdőben kirándulók egy újszülött leány holttestére bukkantak. A tetem piros-fehér hosszanti csíkozású nejlonszatyorba, „Utastourist” feliratú reklámszatyorba, „McDonalds” feliratú papírzacskóba volt csomagolva. Az orvosszakértői vélemény szerint az életképesen, egészségesen született kislány holtteste kevéssel a születés után, az elmúlt hét végén vagy e hét elején kerülhetett a helyszínre.

A rendőrség kéri, hogy aki a bűncselekmény elkövetéséről, a tettes kilétéről információt tud adni; aki a megtalálás helyszínének közelében az elmúlt 7—8 napban gyanús mozgást, a fenti csomagolóeszközök valamelyikével közlekedő személyt látott; akinek tudomása van olyan nőről, akinek szülése a napokban volt várható, de újszülöttével nem tud elszámolni, esetleg terhességét is titkolta valamilyen módon; akinek környezetéből ilyen nő hirtelen elköltözött vagy eltűnt; aki bárhol olyan körülményeket tapasztalt, amelyek szülés lefolyására utalnak (vérnyomok, köldökzsinór vagy placentadarabok, szülési fájdalmak okozta kiáltások stb.) haladéktalanul értesítse a Budapesti Rendőr-főkapitányság bűnüldözési osztályát a 112-3456/21927 telefonszámon, munkaidő után a 07-es telefonon, illetve bármelyik rendőri szervet.

(MTI)

Autó-sorszámok

Trabant Limousin Hycomat	Budapest	701
Trabant Combi Hycomat	Budapest	120
Trabant Limousin Speciál	Budapest	21 277
	Debrecen	18 640
	Győr	16 008
	Szeged	78
Trabant Combi	Budapest	7846
	Debrecen	5946
	Győr	5411
Wartburg Standard	Budapest	5294
	Debrecen	3837
	Győr	3745
Wartburg Special	Budapest	6341
	Debrecen	5356
	Győr	4345
Wartburg Special tolótetős	Budapest	17 486
Wartburg Tourist	Budapest	4842
	Debrecen	2780
	Győr	2049
Skoda 120 L	Budapest	35 229
	Debrecen	19 146
	Győr	23 290
Lada 1200	Budapest	50 846
	Debrecen	36 648
	Győr	18 960
Lada 1300 S	Budapest	24 999
	Debrecen	19 623
	Győr	10 390
Lada Szamara	Budapest	6872
	Debrecen	5044
	Győr	3325
Lada 1500	Budapest	19 931
	Debrecen	15 871
	Győr	6800
Lada Combi	Budapest	1914
	Debrecen	1051
	Győr	829
Lada Niva	—	1183
Polski Fiat 126 E	Budapest	6595
	Debrecen	4136
	Győr	4064
Dacia Limousin	Budapest	26 167
	Debrecen	16 100
	Győr	15 060
	Szeged	25
Dacia Combi	Budapest	9812
	Debrecen	5599
	Győr	4432
Dacia TLX	Budapest	19 723
	Debrecen	9954
	Győr	8321
Zastava	—	20 538
Opel Kadett	—	1133
Volkswagen Golf	—	726
Volga Limousin	—	18
Volga Combi	—	1785
Maruti	—	675
FSO 1500	Győr	227

Dátum Lap- és Könyvkiadó ajánlata!

V. Horváth Mária:

Vadászsákmány — nemcsak vadászoknak

— Politika és vadászat? — Vadászkerölcs és vadászkerölcstelenség? — Volt-e helyenként jog- és törvénytíprás? — Kik vadásztak? — Mire és hogyan? — Kik nem vadásztak? — Hatalom és sport? — Természetvédelmi horror? — Kor-körkép és kór-körkép —

Persze, sok-sok feddhetetlen vadással találkozhatnak.

A Dátum című szabadelvű napilap olvasói már megismerkedhettek a sorozattal.

A szeptember végén megjelenő könyv még közzé nem tett riportokat és véleményeket is tartalmaz.

Postai utánvétellel küldjük megrendelőinknek.

Árc: 58,— Ft

Megrendelhető:

Dátum Lap- és Könyvkiadó,
7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7.

Keresse fel a Dátum Lap- és Könyvkiadó

képviselőjét
a K-20-as
pavilonhoz tartozó
telefon/tárgyalótermében

Ha hirdetési
megbízással tisztel
meg bennünket,
2 napon belüli
megjelenést garantálunk
Most és itt a BNV-n!

APRÓHIRDETÉS

A szekszárdi Garay János Gimnázium kontírozó könyvelőt keres, középfokú KÁ-LÁSZ-végzettséggel. Jelentkezni lehet: munkaidőben a gimnázium gazdasági vezetőjénél.

Biogilisza szerződéssel, díjmentes technológiával szállítással eladó. Kisebbségi Szekszárdon vagy környékén is érdekel. Bajkaj Ferenc Bonyhád, Benczúr u. 40. **150 m²**-es családi ház gázfűtéses (padlófűtéses) szuterénnel, garázzsal, pincével, beépített tetőtérrel eladó. Érdeklődni: Bajkaj Ferenc Bonyhád, Benczúr u. 40.

Eladó tetőtér-beépítéses lakás, két szoba + 2 lakótér, 104 m². Érdeklődni: 16—19 óráig Paks, Tancsics u. 22. V/16. Telefon: 75/11-379.

Eladó Tamásiban, Siófoktól 40 km-re Deák F. u. 16. sz. alatt, kertes családi ház, 400 négyzetgölgöl területen. Négy szoba + 2 konyha + fürdőszoba 148 m² lakótérrel, téglázott pincével, melléképülettel, fűtő mellett, termálfürdőhöz közel. Érdeklődni: Dr. Slégel Piroska Siófok, Kórház. Telefon: 10-500/84-es körzetszám. Siófok, Koch R. u. 2. I. lpház 1. em. 5.

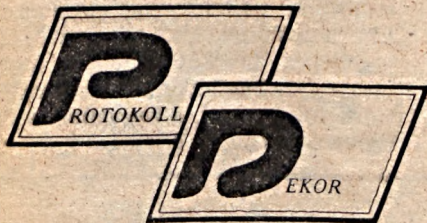
0 km-es 4 ütemű Wartburg színválasztással eladó. Molnár László Szekszárd, Hermann O. u. 2.

Dacia TX 1310 3 éves, friss műszakival, megkímélt állapotban eladó. Érdeklődni: Mázaszászvár, Bonyhádi u. 23. Tel: (72) 89-230 6—13 óráig.

2X120 m²-es befejezés előtt álló családi ház, 40 m²-es műhely ipari árammal, 250 négyzetgölgöl telken sürgősen eladó. Érdeklődni: este 18 óráig Vörös Károly Decs, Erdős Emil u. 10.

Szívvér Országos Társkereső Biztonság a Szerelemben. 8361 Keszthely Pf.: 93.

Gerjen Kossuth u. 9. számú ikerházban különálló kettő és félszobás lakás beköltözhetően eladó. Érdeklődni lehet: Gerjen Kossuth u. 9. Pertesz József.

**PROTOKOLL
Dekorációs
Szolgáltató
Gazdasági
Munkaközösség**

1134 Budapest Apály u. 2/b. Tel.: 120-2750
MŰHELY: 1148 Budapest Nagy Lajos kir. út 88/a.

Tevékenységeink:

- bel- és külföldi kiállítási standok tervezése, építése
- grafikai munkák elkészítése
- prospektusok, szórólapok, plakátok tervezése, nyomdai előkészítése
- vendéglátó egységek külső és belső dekorációjának elkészítése
- címfestés
- filmnyomás különböző hordozókra
- elektromos reklámhordozók elkészítése
- video reklámfilm-készítés
- minden olyan tevékenység elvégzése, amely a dekorációs munka szerves részét képezi.

Felvételi előkészítőket

indít
a TALENTUM

Oktatási Stúdió BT
matematika, fizika,
kémia, biológia,
földrajz, magyar,
történelem
és művészettörténet
tárgyakból

Részvételi díj:
570—1090 Ft/hó

Beiratkozás:
16—18 óráig

Budapest,
XI. Villányi u. 5—6-ban
Telefon: 18-10-160
Telinformix 7—22 óráig

TÁJÉKOZTATÓ

A Dátum című napilap

tájékoztatja leendő megrendelőit, hogy a napilap hirdetési tarifái az alábbiak:

Hétköznapra:

Közületi keretes hirdetések tarifái: AFA nélkül

1/1 oldal	30 000,— Ft.
1/2 oldal	15 000,— Ft.
1/4 oldal	7 500,— Ft.
2/100 (1/6 oldal)	5 000,— Ft.
1/100 (1/12 oldal)	2 500,— Ft.
1/50 (1/24 oldal)	1 250,— Ft.

Közületi soros hirdetések tarifái:

Hétköznap 100,— Ft/sor

Szombatra kért hirdetések a hétköznap tarifák +50% felár.

A hirdetések kiadói beérkezésének határideje a megjelenést megelőző legalább 4 nap.

Megrendeléseiket a Kiadó címére
7100 Szekszárd,
Bajcsy-Zsilinszky u. 7.
kérjük feladni.

DÁTUM

Fórumkulus

Az NDK-ban, a testvéri német államban, különös betegség ütötte föl a fejét. (Megjegyzem, azért írtam: testvéri, mert köztudott, hogy emberek, államok barátaikat úgy választják, testvéreikről viszont nem tehetnek...) Nos, ez az új nyavalya, amelyet legcélszerűbb fórumkulusnak hívunk, éppen úgy kezdődött, ahogy azt Babits Mihály a Jónás könyvében megírta: „Aztán egy reggel, hajnal tájra, szerzett/ a nagy Uristen egy kicsinyke férget, mely a tőknek tövét megrágtá volna és tette, hogy indája lekonyulna, levele megpörögve kunkorodna s az egész tők elaszva szomorodna”.

A féreg — a hivatalos NDK-beli lételet szerint az! —, nem más, mint az Új Fórum nevű szervezet, amely nem akar többet, mint amennyit nálunk, mondjuk, egy csöndes, lakótelepi nyugdíjaskör. A féreg, azaz a „nem kívánatos” megítélés, részben ezért érte, ezért tiltották be, részben pedig azért, mert tíz nap alatt tagjainak száma ezeröttszázra duzzadt. Köztük néhányan az NSZEP tagjai. Mint tudjuk, ez a Német Szocialista Egység (P)árt, a maga csekélyke 2,5 milliós taglétszámával. Ennek vezetői, úgy látszik, kiszámították, hogy hány nap múlva fölzönné le őket a ma még szerény csoport. Ezért aztán nem engedélyezték működését, sőt, minősítésük alkalmas arra is, hogy akár tízenkét év börtönnel sújtsák az Új Fórum tagjait.

Nem lep meg, hogy a dunsztba rakott NDK-beli vezetés fél attól, esetleg levegőt kap és megromlik. Mert mi lenne, ha meg kellene magyarázni, miért óhajtának az eddigienél még többen abba az állítólag elviselhetetlen, ocsmány kapitalizmusba kivándorolni?! Talán azért, hogy meggyőződjenek a valóságról, hát-ha nem is olyan fekete az az ördög, mint amilyenre festik. S aki otthon marad? Számára halovány mécsfény az Új Fórum szervezete, amelynek tagjai, ha talán nem is ismerik Babits Jónás szájába adott szavait, de vallják: „véteksek közt cinkos, aki néma”. És aki némlt, az mi?

Töttös Gábor

Az MSZMP Reformkörök szerint

Október 23-ika legyen nemzeti ünnep

Az MSZMP Reformkörök és Alapszervezetek Országos Koordinációs Tanácsa kialakította álláspontját október 23-ával kapcsolatban. Hazánkban ma nem széthúzásra, hanem nemzeti összefogásra van szükség. A demokratikus Magyarország megteremtéséhez elengedhetetlenek tart-

juk, hogy minden magyar maga dönthesse el, hogyan emlékezik erre a napra. Mindannyian fogadjunk megértéssel minden, a sajátunktól eltérő felfogást, a jogrendet nem sértő megnyilvánulást. Október 23-át tegyük nemzeti ünneppé, legyen munka-szüneti nap!

Szovjet szakértői vélemény

A magyar semlegességről

Magyarország semlegességének lehetőségéről, az MSZMP helyzetéről is kifejtette véleményét Nyikolaj Sislin, az SZKP KB nemzetközi osztályának képviselője a Libération című francia napilapban. Nyikolaj Sislin elmondta, Magyarország esetleges semlegessége „nem mondana ellen a fizika törvényeinek”. A vezető szovjet szakértő kijelentette: Magyarországon meg kell várni az MSZMP kongresszusát, amelyen reális veszély a pártszakadás, majd a választásokat, és csak az követően kerülhet sor tárgyalások vitára a gazdaságról és a politikáról. A pártszakadás ellen az SZKP „hivatalosan semmit nem tesz” annak megakad-

lyozására, de „más vonatkozásban viszont úgy gondoljuk, hogy Magyarország és Lengyelország számára ma a valódi probléma nem a megosztás, hanem az erők egyesítése”. A politikának meg van a maga logikája, amely gyakran távol esik a hivatali íróasztaloktól — hangoztatta.

Az SZKP KB képviselője az interjúban az NDK menekültek kérdésével is foglalkozott. „Megértjük Magyarországot döntését. Magyarország nem küldhette vissza erővel a menekülteket az NDK-ba. Gondolom, a magyarok számára sem volt könnyű a döntés, bár a probléma nem egy nap alatt jött létre” — mondta.

Laktanyarobbanás

Hatalmas erejű robbanás döntötte romba pénteken reggel a brit tengereszgyalogosok barakktáborának egyik főépületét a délkelet-angliai Dealben. Harmincan megsebesültek, tizenegy katona meghalt. A romok átkutatása folyamatban van túlélők után. A robbanás oka még ismeretlen, de eleve feltételezik, hogy az észak-írországi brit fennhatóság ellen küzdő IRA valamely Angliában rejtőzõ különítménye hajtott végre terrorakciót.

Szerencsétlenség Horvátországban

Horvátországban péntek délelőtt súlyos közlekedési szerencsétlenség történt, amelyben tízenkét gyermek életét veszítette, több mint húsz pedig komolyan megsérült. A Zágrág és Varasd közötti vasútvonalon, Pojatno közelében, egy sorompó nélküli átjárónál a „Zagorje Trans” vállaltak egy kiránduló kisiskolásokkal teli autóbussza a menetrendszerű személyvonatba ütközött.

Önálló magyar döntés volt

Nem felelnek meg a valóságnak azok az állítások, melyek szerint Magyarország előzetesen tájékoztatta a Szovjetuniót, hogy lehetővé teszi az NDK állampolgárainak az NSZK-ba történő utazását, s hogy ezzel kapcsolatban „Moszkva részéről nem merült fel kifogás”. Ezt tartalmazza a szovjet külügyminisztérium nyilatkozata. Ezt

azért tartották szükségesnek közzétenni, mert néhány amerikai lap, köztük a The Washington Post — Szűrös Mátyásra hivatkozva — a Moszkvával folytatott előzetes konzultációról szól. A szovjet dokumentum szerint ezek az állítások csak a világ közvéleményének félrevezetésére alkalmasak. — A magunk kapcsolatrendszerén belül a

magyar fél tudomására juttattuk a hivatalos álláspontunkat — hangzik a nyilatkozat —, ezt a TASZSZ szeptember 12-i közleménye tartalmazza. Ebben elvi értékelését adtuk az NSZK jogellenes tevékenységének, amely összeegyeztethetetlen az általános európai folyamattal, s beavatkozás egy szuverén állam, az NDK belügyeibe.

A valódi önállóság küszöbén a TV2

Versenynben a nézőkért

A Magyar Televízió székházának elnöki tanácskozájában Baló György, a TV2 műsorigazgatója tegnap délelőtt a hamarosan valóban önállóvá váló 2-es program terveiről, a várható változásokról, a műszaki és gyártási kapacitásról és még sok másról tájékoztatta az újságírókat. A sajtótájékoztatót részt vett Bereczky Gyula, a tévé elnöke is, aki néhány koncepcióbeli változásról szólt, s elmondta azt is, hogy 1990 márciusától a két tévéprogram a műsoridőt és a pénzt illetően is önálló, egymástól független lesz. Igaz, műsoraikat a továbbiakban úgy komponálják, hogy a csatornák valamiképpen kiegészítsék egymást, ugyanakkor versenyben is lesznek

egymással a nézőkért, a nézők szolgálatában.

Baló György egyebek között kijelentette, hogy márciustól a műsorokra előzetesen szerződéseket kötnek az alkotókkal, s bár ez érdekeket is sért, ugyanakkor megszünteti az oly gyakori túltermelési válságot. Mivel a műsorigazgatóval a közeljövőben interjút készítünk, csak néhány várható változásra, illetve műsorra hívjuk fel olvasóink figyelmét. Október 2-án este a TV2 élőben közvetíti a szépségkirálynő választást, október 14-én délután szintén élőben láthatjuk az olasz-brazil futballmeccset. A Napzárta pedig kísérletképpen és alkalmanként előrehozzák 21 óra 30 percre.

Nemzetközi nyilvánosságot!

Az Emberi Jogok Magyar Ligájának budapesti tagozata elismerését és méltó együttérzését fejezi ki Tőkés László temesvári református lelkész és preszbiteri íránt. Elítéli azokat az elfogadhatatlan módszereket, amelyek Újvárossy Ernő halálához vezettek, és azon lesz, hogy az esetet minél szélesebb nemzetközi nyilvánosság elé tárja. (OS)

Hétfői
számunkban
olvashatják,

mi szedi szét
az MSZMP-t

Kiadja a Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Czákó Sándor és dr. Töttös Gábor. Olvasószerkesztő: Kis Pál István. Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), és Vigh József (Toronto). Munkatársak: Bálint György, Bayer Béla, Csik Rita, Gadó György, Györfly Árpád, Fejes Imre, Kapfinger András, Kapitány Krisztina, Kolozsi Béla, Lékó Sándor, M. Szabó Imre, Szűcs Imre, Szávai Géza, Pál Zsuzsa, Tamási János, dr. Tóth Edit, V. Horváth Mária, Veress Éva, Wágner Dezső. Felelős vezető és kiadó: dr. Károly István. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: (74) 16-277, Fax: (74) 15-275. Nyomja az Athenaeum Nyomda, Budapest, VII., Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szlávik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkiadó postahivatalnál, a kézbesítőnél, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR), Budapest, XIII. ker. Lehel u. 10/A. 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj: egy hónapra 200,- Ft, negyed évre 600,- Ft, fél évre 1200,- Ft, egy évre 2400,- Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN szám: 0864-9170.